

Ankenævnet *for* Forsikring

Den 4. marts 2026 blev i sag nr. 102962:

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

mod

Gjensidige Forsikring
A.C. Meyers Vænge 9
2450 København SV

afsagt

k e n d e l s e :

Forsikringstageren har ejerskifteforsikring med basisdækning. I klageskema af 22/1 2025 har klageren bl.a. anført:

"Kort redegørelse for sagen

Jeg ønsker at klage over Gjensidige's, efter min vurdering, misvisende afgørelse vedrørende el-installationerne i min ejendom. Afgørelsen er efter min vurdering mangelfuld og i strid med forsikringsbetingelserne samt god tro og rimelighed, da den ikke tager tilstrækkeligt hensyn til funktionelle mangler ved installationerne. Gentagne misvisende svar fra Gjensidiges hindrer mig i at forstå afgørelsen og dens grundlag, hvilket blandt andet har gjort det nødvendigt at indbringe sagen for Ankenævnet.

Hvad vil du konkret opnå hos selskabet?

Jeg anmoder Ankenævnet om følgende:

at vurdere om Gjensidiges afgørelse (afvisning) er i overensstemmelse med forsikringsbetingelserne samt god tro og rimelighed, i forhold til dækning af de ulovlige og funktionelt nedsatte stikkontakter.

at vurdere hvorvidt udbedring af de ulovlige stikkontakter, udgør én samlet skade i relation til selvrisiko.

at vurdere om der kan ske godtgørelse for udgifter til rådgivning, jeg har afholdt, såfremt jeg får medhold."

Klageren har i brev af samme dato til nævnet bl.a. anført:

"Emne: Klage over misvisende afgørelse vedrørende ulovlige og ikke-funktionelle el-installationer.

Resume

Jeg ønsker at klage over Gjensidige's, efter min vurdering, misvisende afgørelse vedrørende el-installationerne i min ejendom.

Afgørelsen er efter min vurdering mangelfuld og i strid med forsikringsbetingelserne samt god tro og rimelighed, da den ikke tager tilstrækkeligt hensyn til funktionelle mangler ved installationerne.

Gentagne misvisende svar fra Gjensidiges hindrer mig i at forstå afgørelsen og dens grundlag, hvilket blandt andet har gjort det nødvendigt at indbringe sagen for Ankenævnet.

I klagen omtales de anmeldte forhold 1 og 5:

- Forhold 1 fremgår af min elinstallatørs elsynsrapport (bilag 2a side 2).
- Forhold 5 fremgår af min elinstallatørs elsynsrapport (bilag 2a side 7 og 8).

OBS: Forhold 5 fremgår ikke tydeligt af den omtalte sagskorrespondance (bilag 3). Kun på side 20 nederst er forholdet nævnt, idet Gjensidige beslutter at lægge forholdet ind under punkt 1, da det opfattes som samme mangel/årsag:

Citat:

'Forhold 1

Stikkontakterne i køkkenet er taget med i forhold 5 hvor der mangler jord til hvidevarer i køkkenet.'

Forhold 1 og 5 vedrørende stikkontakter med jordkontakt

Efter køb af ejendommen i 2020 viste det sig at det snurrede/kildede i mine fingre, når jeg rørte ved flere metalliske brugsgenstande i huset. Og sådan er det fortsat.

Ved efterfølgende kontrol af autoriseret elinstallatør (bilag 2) viste det sig, at der kunne måles 96V mellem opvaskemaskine og vandarmatur. Årsagen skulle findes i manglende aktive beskyttelsesledere, som viste sig at være en generel mangel i mange af husets stikkontakter. Selvom alle stikkontakterne er med jordkontakt, viser det sig at de fleste er uden virksom jord, hvilket er ulovligt og nedsætter funktionen væsentligt.

Listen over stikkontakter med jordkontakt, men uden virksom jord, er vist på plantegningen fra min elinstallatør (bilag 2a side 2). De er markeret med en rød prik. Det drejer sig om følgende steder:

- stikkontakter i skur og anneks
- stikkontakter i køkken, herunder stikkontakter for køleskab, emhætte, komfur m.fl.
- stikkontakter i værelse
- stikkontakter i spisestue
- stikkontakter i kontor

Der er tale om ca. 15 stikkontakter som ikke har virksom jord.

Stikkontakterne er alle bekræftet uden virksom jord og dækningsberettiget af taksator i tilbud (bilag 8).

I bilag 4 er vist foto eksempler på ovenstående stikkontakter med jordkontakt uden aktiv beskyttelsesleder.

OBS: Gennemgang fra min elinstallatør (bilag 2a) er ikke en komplet dokumentation over samtlige stikkontakter i alle rum, der er tale om stikprøver.

Planen fra bilag 2a side 2 skal læses på følgende måde:

- de stikkontakter der er kontrolleret og ikke fundet ok, er markeret med en rød prik.
- de stikkontakter der er kontrolleret og som er fundet ok er markeret med en grøn prik.
- de stikkontakter der ikke er kontrolleret er ikke markeret

Gjensidiges taksator har påpeget, at der ikke var krav om stikkontakter med jord, da stikkontakterne blev monteret. Problemet er imidlertid, at der i dag sidder stikkontakter med jordkontakt, men uden aktiv beskyttelsesleder. Dette er ulovligt i henhold til gældende regler, da det kan give en falsk sikkerhedsfornemmelse og udgør en risiko.

Gjensidiges taksator anerkender da også bl.a. i bilag 8 (taksators tilbud) at forhold 1 og 5 omkring manglende aktiv jord i stikkontakter er ulovligt.

Udover ulovligheden mener jeg at stikkontakterne har nedsat funktion. De kan kun anvendes med dobbeltisolerede apparater (klasse II) og ikke med apparater, der kræver jordforbindelse (klasse I).

Som eksempel på funktionelle mangler kan nævnes følgende apparater, som ikke lovligt kan tilsluttes i de omtalte stikkontakter:

- fast installerede elradiatorer, hvidevarer m.m. som dog allerede ved køb var tilsluttet i stikkontakter med jordkontakt, men uden aktiv jordforbindelse.
  - elradiatorer (huset er elopvarmet)
  - køleskabe
  - fryser
  - emhætte
- derudover er der i min husholdning behov for at tilslutte brugsgenstande der kræver jord som f.eks.
  - IT-udstyr (desktop, laptop, mv.)
  - HIFI-forstærker
  - kaffemaskine
  - elkedel
  - mikroovn
  - brødrister
  - strygejern
  - raclette
  - m.m.

Gjensidiges forslag om at 'dækslerne udskiftes til dæksler uden jordkontakt' (jf. bilag 3 og bilag 8) for at 'lovliggøre' installationerne er utilstrækkeligt og vil ikke gøre at ovennævnte brugsgenstan-

de kan tilsluttes i stikkontakterne. En sådan løsning kan ikke anses som tilstrækkelig udbedring i forhold til forsikringsbetingelserne punkt 18.1 (bilag 7).

Det vil ligefrem være nødvendigt at afmontere flere tilsluttede apparater som radiatorer, komfur, emhætte og køleskab hvis der blot lovliggøres ved at skifte stikkontakternes dæksler til dæksler uden jord.

Det vil selvsagt være en meget reduceret funktion f.eks. at skulle undvære radiatorer og køkkenapparater.

Afvisning af forhold 1 og 5 ved brug af misvisende svar

Gjensidige har efter min vurdering fremsendt misvisende udtalelser - citat fra Gjensidiges svar 16/8-24 om forhold 1 (bilag 3 s.11 og 12):

Citat 1:

'Ejerskifteforsikringen dækker ikke for bristede forventninger - der skal være en aktuel skade i forsikringens forstand i henhold til punkt 18.1. Vi kan derfor ikke tilbyde at etablere jordforbindelse i hele huset.

Samtidig mener I at løsningsmetoden vil forringe husets brugsværdi.

Når det omhandler el-sager vil man ikke vurdere om det anmeldte forhold nedsætter bygningens værdi eller brugbarhed. Som tidligere nævnt behandles el-sager ud fra punkt 18.1, og ikke 18.3, hvor bygningens værdi/brugbarhed tages i betragtning. Ejerskifteforsikringen skal derfor ikke forholde sig til ovenstående, når det omhandler en el-sag.'

Betingelserne jf. punkt 18.1 (bilag 7) er følgende:

Citat 2:

'Udbedring af manglende eller nedsat funktion af elinstallationer i og på de forsikrede bygninger samt lovliggørelse af ulovlige forhold ved sådanne installationer...'

Gjensidige nævner i citat 1 at der skal være en aktuel skade jf. betingelserne (bilag 7) punkt 18.1. Efter min opfattelse er påstanden ikke understøttet af punkt 18.1, men derimod af punkt 18.3. Der er i øvrigt ikke tale om en skade jf. punkt 18.3, men derimod en mangel jf. punkt 18.1.

Gjensidige afviser desuden i citat 1 at betingelserne jf. punkt 18.1 beskriver brugbarhed. Jeg mener at punkt 18.1 i denne situation også dækker brugbarhed i funktionsmæssig forstand med sætningen 'manglende eller nedsat funktion'.

Gjensidige afviser i øvrigt jf. citat 1 den nedsatte funktion med begrebet 'bristede forventninger'. Dette er efter min opfattelse misvisende, da den manglende funktion er en reel og dokumenterbar praktisk og sikkerhedsmæssig mangel, der begrænser stikkontakternes funktion.

Jeg henviser f.eks. ikke til markedsføringsmateriale for huset som evt. indikerede at der var tale om en 'ordentlig elinstallation'. Jeg forstår at sådanne indtryk ville kunne afvises som 'bristede forventninger'.

Der er derimod tale om at jeg ved selvsyn kunne se stikkontakterne ved rundvisningen med ejendomsrådgiveren. Det er formentlig de færreste forbrugere der har et testapparat med sig for at kontrollere om stikkontakterne virker korrekt. Det er slet ikke en opgave for lægmand.

Gjensidige har i øvrigt udtalt følgende afsluttende kommentar - citat fra Gjensidiges svar 30/9-24 om forhold 1 (bilag 3 s.7):

Citat 3:

'Ejerskifteforsikringen vurderer om det anmeldte forhold vedr. elinstallationer opfylder skadesbegrebet defineret i punkt 18.1. Der skal derfor være en manglende eller nedsat funktion af elinstallationer samt en ulovlighed'

Gjensidige mener nu tilsyneladende ikke længere, som ellers nævnt i citat 1, at der skal være en aktuel skade. Nu nævnes i stedet jf. betingelserne punkt 18.1 at der skal være en manglende eller nedsat funktion, samt en ulovlighed. Og netop den udmelding er vi helt enige i. Det er egentlig hvad sagen drejer sig om.

Gjensidiges taksator anerkender som nævnt bl.a. i bilag 8 (taksators tilbud) at forhold 1 og 5 omkring manglende aktiv jord i stikkontakter er ulovligt.

Vi har at gøre med ulovlige stikkontakter med manglende funktion (aktiv jord) som ikke kan anvendes til en række apparater.

Alligevel afviser Gjensidige at dække forholdet.

Taksator har endvidere, efter min vurdering, fremsendt misvisende påstande - citater fra Gjensidiges svar 16/8-24 om forhold 1 (bilag 3 s.11 og 12):

Citat 1:

'Løsningen med at udskifte dæksler til uden jord er ikke en forringelse, da der heller ikke på nuværende tidspunkt er en aktiv beskyttelsesleder i stikkontakten, så intet er ændret.'

Citat 2:

'Vi mener ikke det er en forringelse af boligen da det er en ældre bolig hvor der ikke er krav til at der skal være jordforbindelse, men det må være Gjensidiges vurdering om der skal etableres jordforbindelse i hele huset. Det vil være en ret stor omkostning hvis det skal gøres.'

At det angiveligt 'ikke er en forringelse af boligen at fjerne jordkontakterne, fordi den heller ikke virker i dag' jf. citat 1, synes jeg er vildledning. Hvis en stikkontakt fysisk er udformet med en jordkontakt, vil forbrugeren naturligt forvente, at der også er en aktiv jordforbindelse.

At konkludere, at 'intet er ændret,' jf. citat 1 synes jeg er misvisende, da der er en væsentlig forskel mellem den visuelle signalværdi og den faktiske funktionalitet.

At det angiveligt vil være en 'ret stor omkostning' jf. citat 2, bør ikke have betydning for afgørelsen.

At huset er 'ældre' synes jeg også er vildledning, det har ingen betydning for de mange **nyere stikkontakter** sagen drejer sig om. **Det er helt normalt at ældre huses elinstallationer** bliver fornyet.

I vores tilfælde er huset blevet renoveret væsentligt og man må forvente at gældende regler er overholdt.

—
Ifølge punkt 18.1 i forsikringsbetingelserne dækker forsikringen forhold, der er ulovlige eller har nedsat/manglende funktion.

En løsning, der indebærer fjernelse af jordkontakten, afhjælper ikke den oprindelige manglende funktion, men fjerner funktionen helt. Dette medfører en væsentlig begrænsning af stikkontakternes anvendelse, da de ikke længere lovligt kan anvendes til f.eks. IT-udstyr, strygejern og andet klasse I-materiel.

Den manglende funktion af stikkontakterne, hvis jordkontakterne fjernes, falder efter min vurdering direkte ind under punkt 18.1.

Det er ikke en 'bristet forventning', men derimod en ulovlig og funktionel mangel, der bør udbedres.

Selvrisiko og præcedens fra Qudos-sagen

Gjensidiges udmelding er (jf. bilag 3) at 'selv hvis forholdene skulle blive anerkendt, vil der være en selvrisiko pr. stikkontakt', hvilket jeg mener er uberettiget.

I en lignende sag (bilag 6) behandlet af Ankenævnet for Forsikring (Qudos Insurance A/S, sag nr. 89023, 19. april 2017) blev det fastslået, at flere fejl i elinstallationer, der alle er samme type skadeårsag, skal betragtes som én samlet skade.

I min sag er alle de ulovlige stikkontakter af samme type skadeårsag: manglende fremføring af beskyttelsesleder til stikkontakter med jord.

Forsikringsretlige principper tilsiger, at forhold med samme skadeårsag skal behandles som én skade. Jeg anmoder derfor Ankenævnet om at følge praksis fra Qudos-sagen og pålægge selskabet at opgøre skaden samlet, uden separate selvriskobeløb pr. stikkontakt.

Anmodning

Jeg anmoder Ankenævnet om følgende:

1. at vurdere om Gjensidiges afgørelse (afvisning) er i overensstemmelse med forsikringsbetingelserne samt god tro og rimelighed, i forhold til dækning af de ulovlige og funktionelt nedsatte stikkontakter.
2. at vurdere hvorvidt udbedring af de ulovlige stikkontakter, udgør én samlet skade i relation til selvrisiko.
3. at vurdere om der kan ske godtgørelse for udgifter til rådgivning, jeg har afholdt, såfremt jeg får medhold."

Selskabet har den 7/4 2025 til nævnet bl.a. redegjort for sagsforløbet og afgørelsen således:

"Vi har modtaget vores forsikringstagers klage om afslag på dækning til etablering af stikkontakter med beskyttelsesleder i den oprindelige del af klagers fritidshus.

Sagens fakta

Oplysninger om ejendommen

Bygningen er et fritidshus opført i 1970 med tilbygning fra 1997 og 2009 (BBR ajourført 2012). Vores

forsikringstager tegner ejerskifteforsikring med basisdækning for en 5 års periode pr. 1. august 2020

(bilag A) på baggrund af el-installationsrapport udarbejdet den 4. juni 2020 (bilag 1) samt tilstandsrapport udarbejdet den 8. juni 2020 (bilag B). Forsikringsbetingelser nr. 2535005 er gældende (bilag 7).

Elinstallationsrapporten indeholder ikke umiddelbart relevante oplysninger for det anmeldte. Vi noterer os dog, at rapporten angiver, at beskyttelsesleder ikke er relevant for bl.a. kontor (side 12), soveværelse (side 10) køkken (side 10) og dagligstue (side 11), svarende til den oprindelige del af fritidshuset fra 1970. Anmærkningerne er udtryk for, at der i 1970 ikke var krav om jordstik/aktive beskyttelsesleder i stikkontakter.

Derudover noterer vi os, at der er etableret RCD (HFI eller HPFI), som er kontrolleret (side 8).

Overordnet sagsforløb

Den 1. juli 2023, små tre år efter overtagelsen af fritidshuset, anmelder klager ulovlige elinstallationer. Vi modtager beskrivelse fra klagers el-installatør ([klagerens elinstallatør], bilag 2a).

Vi besigtiger forholdet ved netværkshåndværker ([selskabets elinstallatør]), som udarbejder rapport og der meddeles dækning i overensstemmelse med rapporten bl.a. for de to her omhandlede forhold (bilag 8, forhold 1 og 5).

Sælger har på et tidspunkt udskiftet selve stikkontakten i bl.a. den oprindelige del af fritidshuset fra 1970 (plantegning bilag 2a) med kontakter, som har et dæksel, der benyttes til jordstik (tre indstikshuller frem for to).

Der er ikke sket ændringer ved selve elinstallationens elektriske dele, men alene foretaget udskiftning af stikkontakten/tangenten. Lovliggørelse kan herefter ske ved at udskiftet selve dækslet på stikkontakten til et almindeligt dæksel med to indstikshuller (forhold 1, bilag 8).

Forholdet er konstateret i stue, soveværelse og kontor, hvorefter der er meddelt dækning til lovliggørelse af disse kontakter ved udskiftning af dæksel.

Afmontering samt montering af nyt dæksel kan udføres på få minutter, hvorfor lovliggørelse kan udføres til et beløb svarende til 500 kr. inkl. moms.

For køkken har netværkshåndværker konstateret, at der udført beskyttelsesleder, men beskyttelseslederen ikke er aktiv/virksom. Beskyttelsesleder skal fejlfindes og aktiveres, hvilket er dækningsberettigende (forhold 5, bilag 8).

Udbedring kan ske for et beløb svarende til 4.500 kr. inkl. moms.

Såvel netværkshåndværker som skadeafdelingen angiver, at forhold 1 og forhold 5 betragtes som et skadeforhold, hvorfor der alene beregnes en selvrisiko for disse to forhold.

Da udbedring af forhold 1 og 5 samlet ikke overstiger den policemæssige selvrisiko på 5.300 kr. vil der ikke skerefusion fra ejerskifteforsikringen.

Klager mener sig berettiget til installation for de enkelte stik i spisestue, soveværelse og kontor ændres til jordstik med aktiv beskyttelsesleder, hvilket vi har afslået, da der hverken på installationens udførelsestidspunkt eller senere har været krav om dette, jf. forsikringsbetingelsernes punkt 18.1.

Skadeafdelingens afgørelser har ikke være behandlet af Klageansvarlige Enhed, hvorfor såvel netværkshåndværker, som seniortaksator (...) har gennemgået sagens oplysninger, hvilket dog ikke har medført ændring i vores vurdering. Notat fra seniortaksator vedlægges som bilag C. Vi henviser til hele notatet, herunder også til lovgivningsmæssige forhold for beskyttelsesleder og stikkontakter (side 1, midt og frem).

Vores begrundelse for afgørelsen

Indledningsvist skal vi anføre, at det er sikrede, som skal dokumentere eller på anden måde sandsynliggøre, at der er tale om dækningsberettigende forhold.

Klager nævner 15 stikkontakter inkl./ekskl. skur/anneks. Vi har modtaget anmeldelse for ni stikkontakter i den oprindelse del af fritidshuset fra 1970. Det er alene disse, som har været realitetsbehandlet.

Vi skal opfordre klager til at anmelde de resterende seks stikkontakter til skadeafdelingen, hvorefter vi vil realitetsbehandle disse.

I det følgende vil vi forholde os det de ni anmeldte stikkontakter. Omhandler eller inddrages andre forhold end disse stikkontakter, hører vi gerne nærmere for afgivelse af bemærkninger.

Vi forstår, at der er enighed mellem parterne for så vidt angår, at der ikke var krav om jordstik på tidspunktet for fritidshusets opførelse i 1970.

Ad stikkontakter i spisestue, kontor og soveværelse (forhold 1)

Klager gør gældende, at der er stikkontakter med dæksler, som benyttes til jordstik, hvor der ikke er udført aktiv beskyttelsesleder, hvilket klager mener er ulovlige. Derudover påberåber klager nedsat funktion, svarende til klagers forventninger til stikkontakten.

På baggrund af klagers elinstallatørs plantegning er 4 stikkontakter i de nævnet rum monteret med et dæksel med 3 indstikshuller.

De pågældende stik er ikke udført med beskyttelsesleder og derfor ikke 'jordstik'. Det er korrekt, at kontakterne kan ændres til jordstik, ved at udføre en aktiv ledning/beskyttelsesleder fra det 3. indstikshul frem til el-tavle.

Da stikkontakter ikke er udført med beskyttelsesleder og der heller ikke var krav om dette på tidspunktet for bygningens opførelsens i 1970 eller i dag, kan vi ikke tilbyde at etablere beskyttelsesleder.

Derimod vil lovliggørelse bestå i at tilbageføre stikkontakten til sin faktiske og korrekte form ved at skifte dækslet til et dæksel med 2 indstikshuller.

Stikkontakterne vil herefter ikke bare være lovlige, men også fuldt funktionsdygtige og kan anvendes på en måde og i et omfang som man generelt vil gøre i rum af denne karakter – med andre ord den række af apparater som klager nævner og som man sædvanligt og med rette forventer kan benyttes i et soveværelse, spisestue og kontor vil kunne anvendes på samme måde som andre sammenlignelige fritidshuse.

Vi må således afvise, at stikkontakters funktionalitet vil være nedsat eller for den sags skyld begrænset i forhold til andre tilsvarende fritidshuse.

For el-radiatorer skal vi bemærke, at der ikke i sagens oplysninger, heller ikke fra klagers rådgiver er anført udfordringer med el-radiatorer af nogen form.

Ad køkken (forhold 5)

For køkken er der udført beskyttelsesleder, men beskyttelsesleder ikke aktiv. Der var ikke krav om beskyttelsesleder ved opførelsen i 1970, men da der konkret er udført beskyttelsesleder, skal denne også være aktiv.

Der er derfor meddelt dækning til fejlfinding for beskyttelsesleder, så store og mindre elektriske apparater kan benyttes på sædvanlige vis og uden mulig overfladespænding. Dette uanset, at der i køkkenet synes at være etableret løsning til imødegåelse af mulig overfladespænding i form af Hybrid stikprop adapter DK, jf. notat fra seniortaksator (bilag C med billeder).

For forhold 1 og 5 må vi samlet fastholde, at klager med udbedringen i form af nye retvisende dæksler til stikkontakter i spisestue, soveværelse og kontor samt aktiv beskyttelsesleder i køkken, vil klager opnå en sædvanlige funktionalitet for stikkontakter svarende til hvad man kan forvente i et fritidshus fra 1970.

Klager skal således ikke 'undvære' brug af installationer eller almindelige og sædvanlige apparater, herunder el-radiatorer.

Ad Afvisning af forhold 1 og 5 ved brug af misvisende svar

Vi beklager, at klager oplever kommunikationen som misvisende.

Ejerskifteforsikringen er en skadeforsikring, som dækker skade jf. de nærmere bestemmelser i forsikringsbetingelsernes punkt 18.1, El og 18.3, Skade, men også 18.2, VVS. En skadeafdeling vil som udgangspunkt betragte et anmeldt skadeforhold under 18.1, 18.2 og 18.3, som en skade, uanset dækningen under såvel punkt 18.1 som 18.2 er en specifik dækning i forhold til funktionalitet og lovlighed.

Vi medgiver klager, at bygningens elinstallationer ud over punkt 18.1 tillige er omfattet af ejerskifteforsikringens traditionelle skadebegreb i punkt 18.3, dette er præciseret overfor skadeafdelingen.

Uanset ovennævnte er det vores opfattelse, at klager allerede med den tilbudte dækning har opnået den dækning som klager er berettiget til under ejerskifteforsikringen i form af lovliggørelse af

elinstallationer ved at montere det korrekte dæksel på de udførte elinstallationer i spisestue, soveværelse og kontor samt gøre beskyttelsesleder aktiv for stikkontakter i køkken, jf. tidligere ovenfor.

For klagers 'bristede forventninger' til stikkontakter i spisestue, soveværelse og køkken må vi fastholde, at stikkontakterne med ændring af dæksel er ført tilbage til det, som elinstallationen (stikkontakten) er udført som og med fuld funktionalitet samt sikkerhed.

Der er ikke sket begrænsninger i funktionaliteten hverken for de tre nævnte rum eller i køkken. Det forhold, at klager ved besigtigelsen af fritidshuset blev efterladt med det indtryk, at stikkontakter med tre indstikshuller i spisestue, soveværelse og kontor skulle være udført med beskyttelsesleder, er udtryk for en bristet forventning, da elinstallationen konkret og faktisk er udført som en almindelige og sædvanlige stikkontakt i en spisestue, soveværelse samt kontor.

Vi bemærker, at udskiftning af stikkontakter er et ganske sædvanligt 'gør-det-selv' arbejde, hvorfor vi også antager, at arbejdet er udført af sælger selv og således udtryk for sælgers valg af stikkontakt. Som seniortaksator anfører kan dette bero på sælgers ønske om at benytte brugsapparater med tre-bens stik.

Ejerskifteforsikringen dækker ikke sikrede særlige forventninger til bygningen eller bygningens indretning, jf. forsikringsbetingelsernes punkt 19, litra b (bilag 7).

Det skal præciseres, at man selv kan udskifte stikkontakter fuldt lovligt, hvis installationen er beskyttet med en RCD (HFI-, HPFI- eller fejlstrømsafbryder).

Endelig skal vi bemærke, at hverken elinstallationsrapporten eller tilstandsrapporten omtaler eller på anden måde tilkendegiver, at elinstallationerne i den oprindelige del af fritidshuset fra 1970 skulle være undergået en ombygning, som medførte at alle stikkontakter skulle være udført med aktive beskyttelsesleder. Heller ikke bygningstegninger/-tilladelser, som blev udleveret ved købsaftalen, indikerer dette.

For klagers henvisning til taksators bemærkninger til sagen (klagens siden 5, sidste halvdel) skal vi præcisere, at der ikke er tale om en taksator, men derimod en netværkshåndværker, som alene skal besigtige forholdet og som ikke kan tage endelig stilling til om forholdet er dækningsberettigende, jf. skadeafdelingens meddelelse til klager (2. maj 2024, bilag 3, side 28-29).

Vi skal som ejerskifteforsikring forholde og vurdere bygningen som den er udført og fremstår på tidspunktet for overtagelsen. Faktuelt fremstår den oprindelige del af bygning fra 1970 uændret og originalt, fraset at der i køkken er udført stikkontakter med beskyttelsesleder (jordstik). Resterende stikkontakter i spisestue, soveværelse og kontor er de oprindelige elinstallationer, som på et tidspunkt har fået monteret nye stikkontakter med tre indstikshuller.

Ved at udskifte dækslet til dæksel med to indstikshuller er stikkontakterne ikke bare lovliggjorte, men også bragt tilbage til den elinstallation, som faktiske er udført og med den funktionalitet, som kan forventes.

Som anført tidligere er der ikke sket nogen form for forringelse af elinstallationen, da elinstallationerne i spisestue, soveværelse og kontor ikke var udført med beskyttelsesleder modsat elinstal-

lationer i køkkenet. Der er således ikke sket 'fjernelse af jordkontakte' svarende til selve beskyttelseslederen. Som anført tidligere er det derimod selve plastikdækslet på stikkontakten som udskiftes.

Vi bemærker, at IT-udstyr, strygejern og andre klasse 1 apparater fortsat kan anvendes fuldt ud og lovligt, der er ikke krav om, at jordforbindelsen bliver overført til transportable brugsgenstande i boliger opført før 1. juli 2017. Som seniortaksator bemærker, var dette tilfældet ville der være et utal af ulovlige forhold rundt i boliger og fritidshuse over hele landet (bilag C, side 3 nederst).

Klager har ikke lidt tab, men er tilbudt dækning i overensstemmelse med gældende praksis. Klager har således ikke krav på, at elinstallationerne i spisebue, soveværelse og kontor ændres til stikkontakter med beskyttelsesleder.

Vi vedlægger kendelse 92703 i en sammenlignelig sag, men hvor det indklagede selskab ud over at ændre dæksel på stikkontakten tillige lovligt sløjfede beskyttelseslederen (bilag D), jf. seniortaksators nærmere (bilag C, side 3 midt)

Ad Selvrisko og præcedens fra Qudos-sagen

Vi forstår, at klage henviser til skadeforhold 1 (stikkontakter i spisebue, soveværelse og kontor) og skadeforhold 5 (køkken).

Disse to forhold er sambehandlet allerede fra netværkshåndværkers besigtigelse og gennem hele sagsforløb, netop fordi vi betragter forholdene som en og samme skadebegivenhed, hvorfor forholdene også alene er pålignet et selvriskobeløb.

Angår anken andre/øvrige skadeforhold bedes klager præcisere dette, hvorefter vi vil vurdere og kommentere.

Ad udgifter til rådgiver

I overensstemmelse med forsikringsbetingelserne og praksis dækkes nødvendige og rimelige undersøgelsesudgifter.

Klager har ikke tidligere fremsat krav, men klager er naturligvis velkommen til at sende os/skadeafdelingen dokumentation for sit krav, hvorefter vi vil vurdere dette og vende tilbage.

Vi bemærker, at omkostninger til undersøgelse/rådgivning af ikke dækningsberettigende forhold ikke er dækningsberettigende."

Klageren har i brev af 7/5 2025 til nævnet bl.a. anført:

"Jeg skal hermed indgive mine bemærkninger til selskabets høringssvar dateret 07.04.2025.

Jeg fastholder min klage og anser fortsat selskabets afslag på dækning for at være urimeligt og i strid med gældende praksis for ejerskifteforsikringer, særligt hvad angår dækning af ulovlige og funktionsmæssigt mangelfulde elinstallationer.

For at kunne udarbejde denne præcise redegørelse med henvisning til relevant lovgivning og de specifikke mangler ved installationerne, har det været nødvendigt at indhente yderligere rådgivning fra en el-installatør.

Hovedkonklusion

Denne redegørelse har påvist, at Gjensidiges afgørelse og sagsbehandling er mangelfuld og utilstrækkelig i forhold til omfanget og karakteren af de konstaterede fejl ved elinstallationerne i ejendommen.

Det er afgørende at anerkende, at denne sag ikke blot handler om 'bristede forventninger' hos køber, men omhandler ulovlige og potentielt farlige elinstallationer, der hindrer en sikker og lovlig anvendelse af almindeligt elektrisk materiel.

De væsentligste konklusioner er:

- Gjensidiges sammenligning med sag nr. 92703 er ikke relevant, da denne sag ikke omhandlede funktionsmangler som følge af ombygning (Delkonklusion 1).
- De gældende regler om beskyttelsesledere skal overholdes, særligt i renoverede og ombyggede rum. Hvis huset havde været udført lovligt fra starten, ville det allerede dengang have været udført med beskyttelsesledere (Delkonklusion 2 & 3).
- Manglende aktive beskyttelsesledere i køkkenet er et dækningsberettigende forhold, der kræver fuld retablering. Der er tale om stikkontakter med ikke virksomme beskyttelsesledere, en skjult mangel som jeg ikke kunne konstatere ved køb, og som derfor bør være dækningsberettigede i henhold til ejerskifteforsikringen (Delkonklusion 4).
- Brugsanvisninger for elektrisk materiel og gældende lovgivning skal følges, hvilket understreger behovet for virksom jordforbindelse (Delkonklusion 5).
- Udbedring af manglerne kræver mere end blot udskiftning af dæksler; der skal etableres ny kabelføring og tilslutning i tavlen. Den foreslåede 'lovliggørelse' (dækseludskiftning) er hverken tilstrækkelig eller i overensstemmelse med lovgivningen, når det kommer til benyttelse af mit klasse I materiel (Delkonklusion 6). Kablerne burde have været skiftet i forbindelse med tagudskiftning og/eller ombygning af køkkenet.
- Alle stikkontakter med manglende jordforbindelse skal behandles som én skade i forhold til selvrisiko (Delkonklusion 7).
- Det præcise antal stikkontakter er et praktisk spørgsmål, der kan afklares før evt. udbedring (Delkonklusion 8).

Der bør foretages korrekt udbedring med fremføring og tilslutning af beskyttelsesleder til de berørte stikkontakter.

Samlet set er det dokumenteret, at der foreligger væsentlige mangler ved elinstallationerne, der kræver en omfattende udbedring for at sikre lovlig og sikker brug af ejendommen. Det er derfor min opfattelse, at Gjensidige er forpligtet til at dække disse udbedringer i henhold til forsikringsbetingelserne.

...

1. Gjensidiges sammenligning med sag nr. 92703

Gjensidiges afgørelse, og særligt henvisningen til Ankenævnets afgørelse i sag nr. 92703, adresserer ikke kernen i min klage, som er de funktionelle mangler ved el-installationerne.

De nuværende stikkontakter mangler virksom jord, hvilket begrænser min lovlige brug af elektrisk materiel i klasse I, da fabrikanternes anvisninger og gældende lovgivning (jf. Bilag 1 - Eksempel på brugsanvisninger som kræver jord og BEK 1082) forudsætter tilslutning til jord.

Gjensidiges seniortaksator henviser til sag nr. 92703, hvor nævnet gav selskabet medhold, men denne sag adskiller sig væsentligt fra min:

- I sag nr. 92703 var det afgørende, at selskabets udbedringsforslag var forelagt for og accepteret af Sikkerhedsstyrelsen, og at klageren ikke havde godtgjort ulemper eller forringelser ud over, hvad der med rimelighed kunne forventes. Klageren havde fået det indtryk at huset angiveligt skulle være gennemgående renoveret.
- I modsætning hertil er det i min sag afgørende,
  - at fabrikanterne af brugsgenstande (klasse I materiel) foreskriver jordforbindelse, og Sikkerhedsstyrelsens eventuelle accept af en lovliggørelse af stikkontakterne (f.eks. ved afblænding af jordbenet) ikke ændrer på, at brugen af klasse I materiel uden jordforbindelse er ulovlig. ○ at huset ikke bare er renoveret, men ombygget i centrale dele.
  - en væsentlig ombygning er udløsende faktor for at overholde nyeste regler på ombygningstidspunktet.
  - jeg redegør i kapitel 2 for, at stikkontakter i de nævnte rum burde være monteret med nye kabler fordi der er sket væsentlig ombygning i 2009.

Gjensidiges løsning om udskiftning af stikkontakters dæksler fokuserer ensidigt på lovliggørelse af installationen, men ignorerer de funktionsmæssige konsekvenser og den potentielle sikkerhedsrisiko ved brug af apparater, der kræver jordforbindelse.

El sikkerhedsloven §3 pålægger, at elektriske anlæg og installationer skal være udført og drives sikkert. Dette indebærer en vurdering af både installationens lovlighed og den sikre anvendelse af tilsluttede apparater.

Delkonklusion 1

Den afgørende forskel mellem sag nr. 92703 og min sag er, at førstnævnte primært omhandler lovliggørelse efter en angivelig gennemgribende renovering, mens min sag udover lovliggørelse også omhandler funktionsmangler i forbindelse med en ombygning i 2009 (jf. kapitel 2).

Jeg fastholder, at forsikringen skal dække udbedring af de forhold, der har medført nedsat/manglende funktion (jf. forsikringsbetingelsernes punkt 18.1), hvilket forhindrer lovlig og sikker anvendelse af stikkontakterne med almindeligt klasse I materiel.

Jeg har i kapitel 2 redegjort for berettigelsen af at forvente beskyttelsesledere i alle stikkontakter i et hus fra 1970, bortset fra ændrede installationer fra primo 1986 og primo 2009.

2. Renoverede rum – ikke originale

Dette kapitel argumenterer for, at de relevante rum i ejendommen ikke kan betragtes som 'oprindelige', men derimod er omfattet af væsentlige renoveringer/ombygninger, der udløser krav om opdatering af elinstallationerne i henhold til gældende lovgivning.

2.1 juridisk grundlag for vurdering af elinstallationer

Ved vurdering af elinstallationer i forbindelse med huseftersyn lægges der vægt på, om installationerne er funktionsdygtige og lovlige i henhold til de regler, der var gældende på udførelsestidspunktet eller ved omlægning.

Ifølge håndbog for eleftersynsrapporter version 5, af februar 2019 er formålet med eftersynet følgende:

'6.1 Formål

Ved gennemgangen af bygningens elinstallationer skal vurderingen af elinstallationernes funktionsdygtighed og lovlighed tage udgangspunkt i, om de kan opfylde de krav, som var gældende, da elinstallationerne blev udført eller omlagt. I forbindelse med gennemgangen skal der tages hensyn til eventuelle senere lempelser i bestemmelserne...

*..Steder, hvor lofts- og vægbeklædninger ikke er de oprindelige, gives særlig opmærksomhed. **Det samme gælder steder, hvor der er foretaget bygningsmæssige ændringer, som fx indretning af nye værelser i tidligere uudnyttede dele af en bygning eller udskiftning af køkken.***

Ifølge BEK nr 19 af 16/01/2012 Bekendtgørelse om elinstallationsrapporter som led i huseftersynsordningen som er den egentlige lovgivning er formålet med eftersynet følgende:

*'§ 8. Gennemgangen af bygningens elinstallationer har til formål at afklare, i hvilket omfang bygningens elinstallationer er **funktionsdygtige og lovlige i henhold til offentligretlige forskrifter**, jf. § 2 a, stk. 3, i lov om forbrugerbeskyttelse ved erhvervelse af fast ejendom m.v. Ved gennemgangen skal **manglende funktionsdygtighed** og ulovlige forhold ved elinstallationerne afdækkes, **herunder forhold som på kortere eller længere sigt kan indebære risiko for personskade eller brand.***

Med andre ord lægges der vægt på om rum er ombyggede og om elinstallationer er funktionsdygtige og lovlige.

2.2 Argumentation for renovering

Selskabet argumenterer for, at forholdene i den oprindelige del af huset skal vurderes ud fra et 'lovligt niveau' for 1970. Faktisk skulle man også i 1970 udføre stikkontakter med jord, se kapitel 3.

Men vi må jo nok se i øjnene at den oprindelige el-installatør i dette hus ikke har kendt daværende regler om jord og vi må erkende at de originale kabler er uden beskyttelsesleder.

Det centrale er dog, at stikkontakterne i køkken, spisestue, kontor, soveværelse, rum for eltavle samt eksisterende skur og udhus fremstår som nye tre-benede stikkontakter, som er installeret i en tid hvor man skulle fremføre aktiv beskyttelsesleder (jordforbindelse).

Vi ved at der fra 1. april 1994 skal være virksom beskyttelsesleder til stikkontakter og andre tilslutningssteder i boligen, jf. bl.a. seniortaksatorens udtalelse: *'Det afgørende er således, om de ulovlige forhold forekommer i det oprindelige fritidshus eller i en senere tilbygning fra efter 1. april 1994.'*

Når stikkontakter med jordben monteres i en ny installation efter 1994, medfører det derfor behov for tilslutning af beskyttelsesleder. Dette er relevant for udhuset som er opført i hhv. 1997 og 2012.

Men det er ikke 'afgørende' for de øvrige installationer i huset, dels fordi der allerede i 1970 var krav til jord i stikkontakter (se kapitel 3), dels fordi udførelsen af installationerne er sket efter 28. februar 2009.

Det kan være tilstrækkeligt blot at skifte dækslet til to-benede kontakter, hvis eneste mål er at gøre selve installationen lovlig. Men dette er en løsning, der hverken identificerer eller udbedrer en latent fejl i elinstallationens sikkerhed ved brug.

Hvis der ved salg er installeret tre-bens stikkontakter uden aktiv jord, fremstår installationen således funktionel og tidssvarende, men er reelt ulovlig at bruge, fordi jordfunktionen ikke virker når man tilslutter brugsgenstande af klasse I. Dette udgør en væsentlig skjult funktionsmangel som ejerskifteforsikringen har dækning for jf. forsikringsbetingelserne afsnit 18.1

Selskabet nedtoner i øvrigt muligheden for at de pågældende stikkontakter kunne have været forsynet med nye kabler med jord, måske fordi de tror der er tale om oprindelige uberørte rum. Men sagen er at der har været god mulighed for at føre nye kabler i byggeperioden i 2009 (oplyst af sælger):

- Renovering af køkken som er placeret centralt i huset giver god adgang til de omkringliggende rum, fordi overflader er fornyet.
- Udskiftning af tag giver ligeledes stor mulighed for at trække nye kabler over loft.

Ifølge taksator er køkkenet blevet renoveret tidligst i 2001 (klagens bilag 8, Forhold 6 s.4: citat: 'Køkkenet skønnes ombygget i 2001 pga. mærkepladen på opvaskemaskinen.').

At genbruge en opvaskemaskine er mere normalt end at genbruge en emhætte fra 1970. Det taler for at man skal støtte sig til andre mærkeplader end blot opvaskemaskinens mærkeplade, hvis man ønsker at fastsætte et årstal på baggrund af mærkeplader. Jeg mener selv at køkkenet tidligst er renoveret i 2007. Emhætte blev ifølge fabrikanten Gorenje første gang produceret i 2007 (se Bilag 2 - Forespørgsel om årstal ifm. forsikringssag). Som yderligere støtte er det tydeligt at der kun har siddet den type emhætte på i det ombyggede køkken og der er ingen tegn på at andre skabe eller emhætter har været monteret på de matchende klinker. Emhætten har samtidigt et meget specielt design, der passer til den renoverede skrå væg. Det virker usandsynligt at man har installeret en emhætte i 2001 og derefter skiftet til en anden type få år senere. Derfor er køkkenet mest sandsynligt tidligst fra 2007.

Læg også mærke til, på udsnittet nedenfor, at køkkenet ikke bare har fået nye skabelementer, men at væggene er radikalt ændrede.

- Den røde streg indikerer original væg. Den grønne streg indikerer renoverede vægge.
- F.eks. er der lavet et indhak til venstre som rager ind i det gamle badeværelse. Der er ligeledes lavet en skrå/kantet væg nederst som rager ind i værelset.

Rummene var oprindeligt firkantede, ikke kantede som køkkenet er nu. At der faktisk er tale om en ombygning, kan bevises, fordi der er anvendt gipsplader til de nye former i køkkenet.

Vi har med andre ord slået fast at køkkenet ikke er fra 1970 som Gjensidige imellem linjerne giver udtryk for. Mere sandsynligt fra 2009, som støttes af at sælger har svaret at huset er ombygget i 2009:

...

Eftersom årstallet 2009 ikke fremgår af BBR (se nedenfor) kan vi udlede at ombygningerne i 2009 må være dem vi ser i huset som ikke kræver byggetilladelse, herunder køkkenet, tagudskiftningen og den generelle fornyelse af el-installationer. Det er højst sandsynligt at tagudskiftning og køkkenrenovering samt badrenovering er foregået samtidigt fordi der er tagvinduer i køkken og bad. Man vil normalt ikke først renovere rum og derefter gennembryde konstruktionen. Og det er højst sandsynligt at man samtidigt har opgraderet el-installationen i huset fordi tagudskiftningen gjorde det muligt. Men det kan ikke garanteres at sælger har anvendt en autoriseret el-installatør og derfor kan det meget vel være årsagen til at der ikke er udført aktiv jord i stikkontakterne.

...

Selskabet har måske været i den tro, at mange af rummene er oprindelige og dermed ikke renoverede, fordi der i klagens bilag 2a er vist en skitse med husets oprindelige rum. Skitsen er lavet af undertegnede og har til formål at illustrere hvordan huset er blevet udbygget igennem tiden. Den viser netop ikke, hvilke rum der er originale eller renoverede. Derfor har jeg lavet en ny skitse og plantegning med indtegning af oprindelige flader/vægge og renoverede/nye flader/vægge (se overbliksskitse og detaljeret plantegning sidst i kapitlet).

Faktisk er stue, entré og soveværelse delvist ombyggede i mindst én flade (væg/loft/gulv), øvrige rum er mere omfattende renoverede og delvist ombyggede. Fælles er at det har været muligt at opdatere stikkontakter i alle rum, herunder også stue, entré og soveværelse, fordi kablerne nemt kan gennembryde væggen fra modsat side hvor der stødes op til ombyggede overflader, herunder også adgangen til tagkonstruktionen via hulrum i trævæggene.

Taget må som sagt være skiftet i samme periode (2009) efter sælgers udsagn, hvilket har gjort det muligt at trække nye kabler over loft til bl.a. køkken og derfra ville det være nemt at forsyne stikkontakterne i f.eks. stuen og værelset. F.eks. sidder stikkontakterne i stuen (uden virksom jord) i samme væg som en af køkkenets stikkontakter - med direkte adgang til installation af nyt kabel.

Der er i øvrigt beviseligt mange synlige nyere kabler med beskyttelsesleder som går igennem tagkonstruktionen over køkkenet, herunder kabler til vaskemaskine, tørretumbler og badeværelse som befinder sig længst væk fra tavlen. Det er således ikke svært at forestille sig at også stikkontakter tilstødende rum til køkkenet kunne have været installeret med nye kabler.

...

Overbliksskitse af hele bebyggelsen med indikation af renoverede områder og oprindelige flader som er 'forsvundet' i nye flader, i perfekt harmoni med de oprindelige materialer (sælger har haft en dygtig tømrer).

På skitsen ses også nyere carport og udhus.

...

2.3 Implikationer for gældende regler

På baggrund af ovenstående argumentation for, at alle rum skal betragtes som delvist renoverede og nogle centrale rum skal betragtes som delvist ombyggede, er det min opfattelse, at elinstallationerne i disse rum skal vurderes i henhold til normal praksis for ombyggede rum - og lovliggøres jf. regler fra 2009, som er tidspunktet for renovering/ombygning.

Dette betyder konkret, at der skal etableres virksom beskyttelsesleder i de stikkontakter som kunne tilgås under renoveringen/ombygningen.

Selskabets argument om, at installationerne skal vurderes ud fra et 'lovligt niveau' for 1970, er således ikke korrekt for disse rum. Det ville dog ikke ændre sagens udfald, da der også i 1970 var krav om jord i stikkontakterne (jf. kapitel 3).

Delkonklusion 2

Som argumenteret i dette kapitel, skal elinstallationerne i de renoverede og ombyggede rum vurderes efter gældende regler på renoverings/ombygnings tidspunktet. Dette indebærer, at reglerne om beskyttelsesleder skal overholdes i de dele af installationen, der er ændret eller etableret i forbindelse med renoveringerne/ombygningerne.

Fra 1. april 1994 skal der være virksom beskyttelsesleder til stikkontakter og andre tilslutningssteder i boligen. Som seniortaksator siger 'er det afgørende således, om de ulovlige forhold forekommer i det oprindelige fritidshus eller i en senere tilbygning fra efter 1. april 1994.'

Det gøres gældende, at gældende regler for renoverede/ombyggede rum skal opfyldes ved både tilbygning og væsentlig ombygning. Dette betyder, at for køkkenrenoveringen og den samtidige fornyelse af stikkontakter i tilstødende rum (ca. 2009 ifølge sælgers oplysning) samt for skur (1997) og carport (2012), skal der etableres/reableres virksomme beskyttelsesledere i alle relevante stikkontakter.

3. Regler om beskyttelsesleder gennem tiden

Jeg redegør her for tidslinjen for kravene til beskyttelsesledere i et hus fra 1970 i henhold til daværende Stærkstrømsreglement BEK nr 4017 af 31/12/1962:

● **Originale installationer (før 1. januar 1986):**

o I henhold til det oprindelige Stærkstrømsreglement fra 1962, skulle en installation i et hus opført i 1970 udføres med beskyttelsesleder til stikkontakter.

o Dette var hovedreglen i § 15.5.4: *'Ekstrabeskyttelse af en transportabel brugsgenstand skal tilvejebringes gennem jordkontakt i den stikkontakt, gennem hvilken brugsgenstanden strømforsynnes.'*

● **Installationer efter 1. januar 1986:**

o Efter ændringen i 1986, hvor § 10.5.1.7 blev indført, blev der for visse tilfælde givet en undtagelse for boliger i bygninger opført før 1. april 1975..

o Dette betød, at nye installationer eller ændringer i installationer i et hus fra 1970 efter 1986-01-01 kunne udføres med HFI-afbryder som ekstrabeskyttelse, uden at det var et krav, at alle stikkontakter havde beskyttelsesleder.

Delkonklusion 3

Med andre ord var der krav til beskyttelsesledere i de originale stikkontakter i et hus opført i 1970.

At kravet siden blev ophævet, medførte ikke, at eksisterende kabler skulle fjernes og erstattes med nye kabler uden beskyttelsesleder.

Derfor kan stikkontakter uden jord i et hus fra 1970 kun forventes, hvis der er foretaget nye installationer eller væsentlige ændringer af de eksisterende installationer i perioden fra 1. januar 1986 til 28. februar 2009.

4. Beskyttelsesleder i køkkenet

Selskabet anerkender umiddelbart, at der er udført beskyttelsesledere i køkkenet, men at de ikke er aktive og at dette forhold skal udbedres. Det synes bekræftet af netværkshåndværkerens tilbud (klagens bilag 8 forhold 5 s. 4) at forholdene er dækningsberettigede. Ifølge netværkshåndværkerens er der tale om følgende beskyttelsesledere:

'Komfur, emhætte og køleskab er ikke tilsluttet en aktiv beskyttelsesleder. Stikkontakter over køkkenbordet er ikke tilsluttet en aktiv beskyttelsesleder.'

Selskabet tilbyder dog tilsyneladende kun fejlfinding og aktivering og mener på forhånd at vide hvad der er galt, citat *'Der må være en samling, hvor den ikke er samlet videre'*.

Omfanget af de manglende aktive beskyttelsesledere (komfur, emhætte, køleskab, stikkontakter) indikerer, at der kan være et mere omfattende problem end blot 'en samling, hvor den ikke er samlet videre'

Det bekræftes at der faktisk er flere installerede beskyttelsesledere der ikke er aktive.

Men at der forefindes nyere kabler med beskyttelsesledere understøtter at der har været en intention om etablering af nye installationer i køkkenet, da det blev ombygget i midt 00'erne jf. kapitel 2.

Delkonklusion 4

Det gøres gældende, at i henhold til reglerne om elinstallationer skal der fra 1. april 1994 være virksom beskyttelsesleder til stikkontakter og andre tilslutningssteder i boligen, jf. seniortaksators konstatering af, at 'det afgørende således [er], om de ulovlige forhold forekommer i det oprindelige fritidshus eller i en senere tilbygning fra efter 1. april 1994.'

På baggrund af den væsentlige renovering af køkkenet i 2009, og tilstedeværelsen af nyere kabler i køkkenområdet, er der et uomgængeligt behov for fuld retablering af virksomme beskyttelsesledere i alle stikkontakter i dette område.'

5. Særligt om funktionalitet og bristede forventninger

5.1 Ulovlighed vs. bristede forventninger

Selskabet hævder, at jeg alene har lidt et 'bristet forventningshensyn'. Det er imidlertid ikke korrekt. Jeg er ikke blot skuffet over manglende jordforbindelse, men konfronteret med installationer, der fremstår moderne og sikre – men som i realiteten ikke kan bruges lovligt og derfor udgør en potentiel fare. Det er ikke blot en forventning, men en legitim forudsætning ved køb af en bolig, at en installation ikke udgør en risiko for personskaade ved anvendelse af almindelige brugsgenstande.

Min forventning er, at forsikringen dækker, når der konstateres ulovligheder eller manglende funktion (jf. forsikringsbetingelserne afsnit 18.1), idet forsikringen ellers er værdiløs.

5.2 Sikkerhedsrisikoen ved manglende jordforbindelse

De fleste klasse I apparater, jeg anvender, angiver i brugsanvisningen, at de skal tilsluttes jord.

Sikkerhedsstyrelsen fastslår på deres hjemmeside:

'Det er et krav i boliger, at beskyttelseslederen altid skal overføres fra installationen til klasse I-apparater, når disse tilsluttes en stikkontakt.'

Og videre:

'En typisk elfejl i boliger er, at fejlbeskyttelsen ikke er fuldt funktionsdygtig, fordi beskyttelseslederen ikke forbindes til brugsgenstandene.

Dette skyldes i langt de fleste tilfælde, at brugeren/ejeren af installationen ikke er klar over, at beskyttelsesleder ikke bliver overført, når man har det danske stikkontaktsystem og tilslutter brugsgenstande med CEE-7 stikprop (Schuko).'

...

Det forhold, at det under visse omstændigheder er lovligt at tilslutte de nævnte klasse I brugsgenstande (hvis der ikke står noget specifikt om jording i brugsanvisningen), ændrer ikke på den underliggende fare.

Som seniortaksatoren er inde på i selskabets bilag C, citat:

'Hvis dette ikke skulle være lovligt, så er der i hobetal af boliger herunder ældre fritidshuse uden virksom beskyttelsesleder, fordi der ikke var lovkrav herom, hvor ejer eller bruger i givet fald vil være stavnslundne til deres måske udtjente el-forbrugende genstande, ligesom de ikke vil være i stand til at tilslutte de øvrige nævnte brugsgenstande.'

Det er en beklagelig situation, at den almindelige dansker, der ikke har indgående kendskab til el-installationsregler, kan befinde sig i denne situation. De danske myndigheder har i en årrække tilsluttet en praksis, hvor man kunne undlade virksom beskyttelsesleder i boliger for transportabelt klasse I materiel, medmindre det var et direkte krav i brugsanvisningen. Denne praksis står i kontrast til resten af EU og erhverv i Danmark, hvor kravet om beskyttelsesleder for transportabelt klasse I materiel har været gældende siden 1994

Den tidligere 'dispensation' frem til 2009 ændrer ikke på det faktum, at installationen er mangelfuld. I nyere boliger er tilslutning af klasse I materiel uden jord ikke tilladt, hvilket understreger den manglende logik i den tidligere praksis.

Det kan føles heldigt at ombygningerne i vores hus er foregået lige efter 'dispensationen' udløb, men det ændrer ikke på at husets stikkontakter oprindeligt skulle have været udført med jord.

Selskabet undlader i øvrigt at oplyse, at selv i ældre boliger er tilslutning af klasse I materiel uden jord ikke tilladt, hvis brugsanvisningen kræver virksom beskyttelsesleder. Denne selektive fremstilling af reglerne fra Gjensidiges side er vildledende for forbrugerne, især når de har tegnet en udvidet dækning for at sikre sig mod problemer ved huskøb.

Det bestrides, at borgere skal afskæres fra en lovlig og sikker elinstallation. Jeg havde en berettiget forventning om at have erhvervet et hus med en tidssvarende og sikker elinstallation, især da jeg generelt er opmærksom på sikkerhed og anvender mange apparater, der kræver jording (f.eks. strygejern, PC og elradiatorer).

Jeg kan udlede at husets installationer er renoveret i 2009 og burde derfor være tidssvarende.

Desværre oplevede jeg forud for anmeldelsen at få elektrisk chok. En efterfølgende undersøgelse af en el-installatør afslørede en berøringsspænding på 96V fra bl.a. opvaskemaskinen til køkkenvasken, hvilket udgør en betydelig risiko for personskade.

Seniortaksatoren nævner i sit notat at det jeg har oplevet er en 'overspænding', side 3:

'På fotos fra sagen (Foto 36.jpg, Foto 35.jpg, Foto 34.jpg) ses to stikkontakter, hvor der er monteret, hvad der ligner en Hybrid stikprop adapter DK eks. fra SCHUKO.'

De vil virke som afleder af den 'overspænding', som kunden oplever ved tæt kontakt til f.eks. en køkkenvask af stål og et el-forbrugende apparat ofte opvaskemaskinen, såfremt en beskyttelsesleder er tilsluttet, men kan også fungere, som en stikprop med plads til et trebenet stik.'

'Hybridadaptoren' har jeg selv monteret fordi jeg ved at en effektiv jord er vigtig. Det er dog vigtigt at præcisere, at seniortaksatorens beskrivelse af fænomenet som 'overspænding' er misvisende. En overspænding er defineret som en højere spænding end 250V i en 230V kreds. Der er ikke tale om en overspænding. Det, man reelt oplever, er en potentialforskel/spændingsforskel indbyrdes mellem udsatte ledende dele og evt. til fremmed ledende dele. Der vil typisk være tale om 90-110V uden belastning, som resulterer i en lækstrøm under belastning/personkontakt.

Denne lækstrøm indebærer, at der går en strøm igennem personens krop. Hvis man berører f.eks. opvaskemaskinen med den ene hånd og f.eks. vasken eller køleskab med den anden hånd, vil lækstrømmen gå igennem hjertet. Selv en væsentligt lavere strøm end 30 mA, som er den fejlstrøm en fejlstrømsafbryder beskytter imod, kan være farlig og potentielt dødelig, når strømmen går igennem hjertet.

For at tydeliggøre konsekvenserne af manglende beskyttelsesleder og udelukkende tilstedeværelse af en fejlstrømsafbryder, kan følgende eksempel anføres:

- Hvis en brugsgenstand af klasse I ikke er forbundet til en beskyttelsesleder, og der opstår en elektrisk defekt, der resulterer i en overgang til udsatte dele (stel), så er det langt fra sikkert, at fejlstrømsafbryderen kobler strømmen fra, hvis brugsgenstanden f.eks. er godt isoleret fra jord ved plast eller gummifødder. I det øjeblik en person rører ved den fejlramte brugsgenstand vil vedkommende få elektrisk chok og først nu, hvis den opståede fejlstrøm er stor nok, vil fejlstrømsafbryderen koble ud.

- Hvis brugsgenstanden havde været forbundet til en beskyttelsesleder, ville fejlstrømsafbryderen have reageret øjeblikkeligt, og det elektriske chok ville være undgået. En installation med både fejlstrømsafbryder og beskyttelsesledere er derfor at foretrække.

Jeg har således i en periode på 3 år haft en fejlagtig tillid til, at elinstallationen var sikker og funktionsdygtig. Den uheldige episode med det elektriske chok nødvendiggjorde en nærmere undersøgelse af forholdene.

Det var uforeneligt med min opfattelse af en sikker installation, at der kunne konstateres farlig berøringsspænding på tilsyneladende jordede brugsgenstande.

Eksempel på brugsanvisning for elradiatorer:

'Tilslutningsspændingen og -frekvensen, der er angivet på apparatet, skal svare til den stikkontakt, der anvendes. Den anvendte stikkontakt skal have jordforbindelse. Den elektriske installation skal være udstyret med en fejlstrømsafbryder på 30 mA.'

Såvel fastmonterede som transportable elradiatorer findes i stort omfang i huset, og de er alle tilsluttet med en stikprop i en trebenet stikkontakt - uden virksom jord, ligesom det er tilfældet for de fleste stikkontakter i huset.

For at illustrere, at brugsgenstandes brugsanvisninger ofte kræver tilslutning til en virksom jord, er relevante afsnit fra brugsanvisningerne for nedenstående brugsgenstande vedlagt som bilag 'Ek-

sempel på brugsanvisninger som kræver jord'. Disse brugsgenstande har jeg en berettiget forventning om at kunne anvende lovligt og sikkert i mit sommerhus:

Jeg har også forsøgt at illustrere hvor det giver mening for mig at bruge brugsgenstandene:

- I stue:
  - Transportabel elradiator
  - Bærbar pc
  - Internet router
  - Strygejern
  - Varmeplade
- I gennemgangsrum ved stue
  - Fastmonteret elradiator (er også tilsluttet stikkontakt)
  - Mikroovn
  - Printer
- I værelse
  - Affugter
  - Fastmonteret elradiator (er også tilsluttet stikkontakt)
- I skur
  - Våd og tørstøvsuger
  - Varmeblæser

Seniortaksatoren anfører i selskabets bilag C:

'I forhold til brugbarheden er det min vurdering, at det ikke forholder sig som kunden skriver, herunder at det ikke skulle være lovligt at montere diverse brugsgenstande og hårde hvidevarer.'

Selvfølgelig er det lovligt at montere nye el-radiatorer, kølefryseskab, komfur o.l. til den eksisterende elinstallation, hvis den var lovlig på opførelses- eller udførelsestidspunktet.'

Det er jeg ikke enig i, og reglerne er klare, hvilket jeg har redegjort for i afsnit 5.3

5.3 Juridisk grundlag

I BEK nr 1082 af 12/07/2016 (Installationsbekendtgørelsen) står:

'Anvendelsesområde

§ 1. Denne bekendtgørelse gælder for udførelse og drift af elektriske installationer...'

Bekendtgørelsen omfatter altså både **etablering** (udførelse) af de elektriske installationer og den løbende **håndtering og brug** (drift) af dem, herunder vedligeholdelse, **betjening og anvendelse**, f.eks. tilslutning af brugsgenstande.

I Installationsbekendtgørelsen står videre at:

'Definitioner

§ 2. I denne bekendtgørelse forstås ved:

11) Klasse I-materiel: Elektrisk materiel med grundisolation som grundbeskyttelse og beskyttende udligning som fejlbeskyttelse.'

Dvs. f.eks. de brugsgenstande jeg ejer som nævnt tidligere.

Installationsbekendtgørelsen fastslår:

'Tilslutningssteder

§ 49. **Klasse I-materiel** skal enten have overført beskyttelseslederen fra tilslutningssteder eller være tilsluttet beskyttelseslederen via en stikkontakt med beskyttelseskontakt., jf. dog for boliger § 54.'

Med andre ord skal klasse I materiel som udgangspunkt tilsluttes med virksom jord.

Installationsbekendtgørelsen indeholder følgende undtagelse for boliger:

'Boliger

§ 54. Beskyttelseslederen fra tilslutningssteder skal overføres til transportabelt stikkontakttilsluttet klasse I- materiel, medmindre den elektriske installation er beskyttet ved en RCD med en mærkeudløsestrøm på højst 30mA, jf. dog stk. 2-3.

Stk. 2. Beskyttelseslederen fra tilslutningssteder skal overføres til transportable stikkontakttilsluttede elektromedicinske apparater af klasse I.

Stk. 3. I boliger opført efter 1. juli 2017 skal beskyttelseslederen overføres til transportabelt stikkontakttilsluttet klasse I-materiel.'

Dette betyder, at transportabelt klasse I materiel som udgangspunkt kan tilsluttes uden virksom jord i boliger fra før 2017, som det er tilfældet for min bolig.

Dette gælder dog ikke for fastmonteret klasse I materiel, da dette ikke er eksplicit nævnt i undtagelsen, og § 49 fastslår, at klasse I materiel som udgangspunkt skal tilsluttes med virksom jord.

I Installationsbekendtgørelsen præciserer:

'Planlægning og udførelse

Generelt

§ 18. En elektrisk installation skal udføres sikkerhedsmæssigt korrekt og forsvarligt af personer, som er kvalificerede til at udføre arbejdet.

Stk. 2. **Der må kun anvendes egnet materiel i den elektriske installation, og det skal installeres i overensstemmelse med fabrikantens instruktioner.'**

For at fjerne enhver tvivl om fortolkningen af ordet 'installere', kan følgende definition fra den danske ordbog anføres <https://ordnet.dk/ddo/ordbog?query=installere>:

...

I alle tre følgende eksempler betyder 'installer' at 'placere og tilslutte':

- At installere en elradiator
- At installere en router
- At installere en mikroovn

Delkonklusion 5

Det er på baggrund af ovenstående klarlagt, at hvis brugsanvisningen for transportabelt elektrisk materiel i klasse I kræver virksom jord, skal stikkontakten være med virksom jord, da tilslutning ellers er ulovlig.

Det er ligeledes klarlagt, at fastmonteret elektrisk materiel i klasse I, f.eks. en vægmonteret elradiator, kræver virksom jord, og stikkontakten skal derfor være med virksom jord, da tilslutning ellers er ulovlig.

På baggrund af disse forhold er det utilstrækkeligt at afvise mine krav som 'bristede Forventningshensyn'. Jeg kan ganske enkelt ikke lovligt anvende min elinstallation til mit elektriske klasse I materiel, såvel fastmonterede som transportable varianter.

6. Fejlagtig minimalisering af omfang og pris

Selskabet forsøger at bagatellisere omfanget af problemet ved at oplyse, at en dækseludskiftning tager 'få minutter' og koster 500 kr. Dette er misvisende, idet den reelle problemstilling ikke er dækslet, men den manglende jordforbindelse i installationerne bag.

Delkonklusion 6

Udbedring kræver, ny kabelføring og tilslutning i tavlen, ikke blot udskiftning af plastdæksler.

7. Sammenhæng i skader og selvrisiko

Selskabet har behandlet flere installationer som en flerhed af skader og afslået dækning, fordi beløbet ikke overstiger selvriskoen. Denne behandling er urimelig. Man må tælle alle stikkontakter uden jord op og udbedre dem som én skade. En vurdering af både elinstallatør og netværkshåndværker peger på systemiske fejl og ikke isolerede hændelser.

Seniortaksator har da også medgivet dette i selskabets bilag C, citat: *'I forhold til selvrisiko må jeg medgive, at det vil være rigtigst at vurdere forholdene i form af manglende virksom beskyttelsesleder til de enkelte stikkontakter som et samlet forhold.'*

Delkonklusion 7

Der er tilsyneladende enighed om at alle de stikkontakter der mangler jord skal behandles som én skade.

8. Antallet af anmeldte stikkontakter

Det principielle spørgsmål er dækningen af manglen på jordforbindelse. Omfanget af udbedringen, herunder det præcise antal stikkontakter, er et efterfølgende spørgsmål.

Jeg har i klagen talt op at der er ca. 15 stikkontakter inkl. skur/anneks. Jeg har ikke tidligere angivet det præcise antal stikkontakter overfor Gjensidige.

En skitse i klagens bilag 2a, s. 2 viser 10 af stikkontakterne som eksempel.

Når selskabet skriver:

'Vi har modtaget anmeldelse for ni stikkontakter i den oprindelse del af fritidshuset fra 1970. Det er alene disse, som har været realitetsbehandlet.

Vi skal opfordre klager til at anmelde de resterende seks stikkontakter til skadeafdelingen, hvorefter vi vil realitetsbehandle disse.'

...forekommer det, at selskabet unødigt komplicerer sagsbehandlingen eller potentielt forsøger at opdele de mange stikkontakter i flere skader med henblik på at øge egenbetalingen (selvrisiko).

Jeg har ikke betalt en el-installatør for at optælle samtlige stikkontakter og kender derfor ikke på nuværende tidspunkt det faktiske antal stikkontakter.

Delkonklusion 8

Det faktiske antal stikkontakter bør optælles i forbindelse med en eventuel prissætning, hvis nævnets afgørelse er positiv."

Selskabet har i brev af 15/7 2025 til nævnet bl.a. anført:

"Vi vender her tilbage til klagers indlæg af 7. maj 2025, som er blevet gennemgået af fagfolk samt en seniortaksator. På den baggrund fastholder vi det anførte i høringsvar 1.

I det følgende vil vi kommentere klagers delpunkter med delkonklusioner og afslutningsvis kort kommentere klagers hovedkonklusion.

Ad 1. Gjensidiges sammenligning med sag nr. 92703

Vi forstår, at klagers anbringende om at der er funktionsmangler ved stikkontakter i spisestue, soveværelse og kontor beror på, at disse stikkontakter ikke er udført med jordleder og derfor ikke lovlige.

Vi fastholder, at de to sager er sammenlignelige og der kan ske lovliggørelse af stikkontakterne ved udskiftning af dækslet til et to-bens dæksel. Løsningen er fuld lovlig, da installationen er beskyttet med en RCD. Vi bemærker, at netværkshåndværker er autoriserede el-installatørvirksomhed.

Det forhold, at klager oplever funktionelle mangler, fordi klager ikke kan anvende elektriske forbrugsapparater for hvilket producenten af sikkerhedshensyn, anbefaler jordstik er hverken udtryk for at stikkontakten i fritidsboligen har funktionsmangler eller er ulovlig, jf. forsikringsbetingelsernes punkt 18.1

Forholdet er helle ikke dækningsberettigende i forhold til skadebegrebet i forsikringsbetingelserne punkt 18.3, da forholdet alene beror på klagers eget ønske om at vende en bestemt forbrugsgenstand og ikke selve elinstallationen.

Vi bemærker, at nævnet i kendelsen 92703 i øvrigt udtrykker (bilag D, side 6, 3. afsnit), at: Nævnet har også lagt vægt på, at klageren ikke har godtgjort, at selskabets løsning vil indebære ulemper eller forringelser af ejendommen, som går ud over, hvad han med rimelighed må tåle.

For klagers anbringende om væsentlig ombygning, er det ikke vores opfattelse, at spisestue, soveværelse eller kontor har gennemgået en væsentlig ombygning, som i sig selv kan medføre krav om at stikkontakter skal være udført med jordleder,

Allerede fordi Elsikkerhedsloven er en lovebekendtgørelse fra 10. januar 2019 og derved ikke var gældende ved fritidshuset opførelse. Uanset dette skal vi bemærke, at stikkontakter i køkken vil være lovlig efter tilbudt udbedring, ligesom de allerede er i spisestue, kontor og soveværelse.

Delkonklusion 1: Vi fastholder kendelsen er sammenlignelig.

Hertil at klager ikke har dokumenteret, at der er funktionsmangler ved stikkontakten som følge af ombygning i 2009, som i øvrigt ikke berørte spisestue, soveværelse eller kontor i den oprindelige del af fritidsboligen. Ombygning i 2009 angik nyt tag, tagrender, badeværelse, brygger og udestue (bilag E).

Ad 2. Renoverede rum – Ikke originale

Da vi allerede har meddelt dækning til aktivering af eksisterende beskyttelsesleder i stikkontakter i køkken, vil vi ikke kommentere dette yderligere.

2.1 juridisk grundlag for vurdering af elinstallationer

Klager referer til bestemmelserne for eleftersynet for elinstallationsrapporten, og ikke lovgivningen for elinstallationers op- og udførelse.

2.2 Argumentation for renovering

For rum til eltavle samt eksisterende skur og udhus er disse ikke tidligere anmeldt, hvorfor dette forhold overgives til skadeafdelingen for videre behandling.

I forhold til spisestue, soveværelse og kontor skal vi oplyse, at der i 1970 ikke var krav om at elinstallationen for stikkontakter skulle udføres med beskyttelsesleder. Elinstallationerne i spisestue, soveværelse og kontor er heller ikke udført, som værende tiltænkt jordleder/beskyttelsesleder.

Der er ikke tale om fejl eller for den sags skyld sikkerhedsmæssige udfordringerne, da bygningen er udført med RCD (HFI-, HPFI- eller fejlstrømsafbryder) beskyttelse.

Vi fastholder i det hele, at de i denne sag omhandlende forhold angår den oprindelige del af fritidshuset, og som ikke har undergået en ombygning som bevirker at nyere krav om beskyttelsesleder er relevant for spisestue, soveværelse og kontor.

For så vidt angår renovering af fritidshuset, at er det korrekt, at sælger i tilstandsrapporten svarer på spørgsmålet om 'tilbygning, ombygninger eller større renoveringer', og oplyser, at dette er sket 1997 og 2009. Sælger har ikke uddybet svaret.

I fritidshusets salgsmateriale anføres 'Tag - tagrender - badeværelse - bryggers og udestue er kun ca 9 år gammelt' (bilag E, side 3), ligesom det oplyses, at fritidshuset er opført/ombygget 1970/1998 (bilag E, side 4).

Der er ikke oplysning om dette eller for den sags skyld anden dokumentation for at den oprindelige del af fritidshuset, som bl.a. indeholder køkken, spisestue, kontor og soveværelse skulle have gennemgået en ombygning, hverken i 2001, 2007 eller 2009 som var af et omfang, som medførte at nyere krav til udførelsen af elinstallationer til stikkonter skulle udføres med beskyttelsesleder.

Det er korrekt, at netværkshåndværker vurderer, at køkkenet er renoveret i 2001 på baggrund af opvaskemaskinen.

Klager gør gældende at køkken er renoveret i 2007 ud fra tidspunktet hvor emhætten kom i handel, ligesom det nævnes at monteringen er udført på en væg, der er udført i en mere skrå vinkel.

Derudover henviser klager til intakte klinker, og der er udført nye skabelementer, ligesom beklædning på vægge er radialt ændret, hertil at der skulle være udført et lille indhak i det gamle badeværelse.

Som anført er der ikke fremlagt nogen form for dokumentation for at der skulle være udført radiale ændringer/gennemgribende ombygning af bygningens konstruktioner eller hvornår dette reelt skulle være udført. Klagers bemærkninger beror på egen teser og tegninger uden dokumentation.

På det foreliggende grundlag er det vores opfattelse, at der er tale om det oprindelige køkken, som på et tidspunkt har gennemgået renovering i form af delvis opsætning af gipsplader for underlag for fliser samt nye skabelementer. Netværkshåndværker har alene optaget billeder af de anmeldte installationer, vi vedlægger fotos hvor køkken kan fornemmes (bilag F) som supplement til bilag E.

Vurderet ud fra køkkenskabe med greb er der tale om en stil, der var populær i slutningen af 1990'erne og begyndelsen af 2000'erne. Dette er kendetegnet ved den lyse træfiner, som var udtryk for den tid skandinaviske design og de buede minimalistiske metalgreb samt de beige/knække hvide fliser svar til de varme og neutrale farver, som var dominerende i den tid.

Det er herefter vores opfattelse, at køkken meget vel kan have gennemført den omtalte renovering i 1997, som oplyst af sælger. Der er ikke grundlag for at antage, at køkkenet har gennemgået en gennemgribende renovering, som også omfattede de faste elektriske installationer.

Der er heller ikke grundlag for at antage, at køkkenet var nærmere involveret i den de arbejder, som blev udført 2009, herunder at sælger skulle have valgt at opdatere elinstallationerne i forbindelse med den nye tagtagbelægning.

Det er i øvrigt heller ikke vores erfaring, at det er sædvanligt at udføre en generel opdatering af elinstallationer i forbindelse med ny tagbelægning. Vi medgiver, at det må antages, at der er trukket nye kabler/ledninger til det nye bryggers og badeværelse.

Derimod er det vores erfaring, at det er sædvanligt at udskifte selve stikkontakter (betjeningspanel) i forbindelse med almindelig 'opdatering' af bygningen, som er et lovligt gør-det-selv-arbejde.

Vi vedlægger en serie luftfoto (DinGeo) af ejendommen (bilag G). Sammenholdes disse fotos med klagers skitse af bygningen (Replik, side 9) kan det udledes, at dele af entre, værelse (nu svarende til soveværelse), køkken, stue (nu spisestue) og gang (nu kontor) må antages, at være det oprindelige fritidshus (jf. luftfoto fra 1999, som er det tidligste efter udstykning).

Af luftfotoserien kan desuden udledes, at skitsens fløj med stue, værelse og udhus er tilbygget i 2004. 2006 udføres udhus. Udhuset udvides eller der tilbygges nyt i 2008. Foto fra 2010 viser, at der er udført nyt tag, tilføjet et udhus ligesom der er tilbygget den afdeling, som indeholder entre og toilet (svarende til badeværelse og bryggers). 2012 udføres carport.

2.3 Implikationer for gældende regler

Som anført ovenfor, er der ikke fremlagt dokumentation eller andet som kan godtgøre klagers antagelse. Derimod er det vores opfattelse, at rummenes bygningsmæssige indretning i den oprindelige bygning fremstår originalt.

Delkonklusion 2: På den baggrund og henset til at klager ikke har dokumenteret sine anbringender, fastholder vi, at de omhandlende rum i den oprindelige del af bygningen ikke har gennemgået ombygningsarbejder, hvorefter der har været krav om udførelse af beskyttelsesleder i elinstallationer soveværelse, spisestue eller kontor.

For øvrige nævnte elinstallationer må klager anmelde sit krav, så skadeafdelingen kan realitetsbehandle yderligere krav.

Ad 3. Regler om beskyttelsesleder gennem tiden

Klager ikke har godtgjort, at der var særlige krav til beskyttelsesleder i almindelige beboelsesrum i et fritidshus opført i 1970, heller ikke med henvisning til BEK nr. 4017 af 31/12/1962 om Stærkstrømsreglementet, afd. B, afsnit 10 Ekstrabeskyttelse i installationer, kapitel 15 med § 15.5.4, der alene regulerer 'ledninger med ekstrabeskyttelse'.

Vi bemærker, at BR 66 heller ikke indeholder særlige bestemmelser eller henvisning til forhold om fritidshuses elinstallationer.

Delkonklusion 3: Vi henviser til det anførte, hertil at klager ikke har godtgjort, at der er sket ombygninger af fritidshuset eller gennemgribende renoveringer, som nødvendiggjorde ændring af elinstallationer i spisestue, soveværelse eller kontor.

Ad 4. Beskyttelsesleder i køkken

Forholdet er anerkendt som dækningsberettigende. Netværkshåndværker har konstateret, at der er udført beskyttelsesleder, men disse ikke er aktive. Der skal derfor ske fejlfinding af årsag til at beskyttelsesleder ikke er virksom, og fejlen skal udbedres, så beskyttelseslederen bliver aktiv.

Netværkshåndværker kan udføre dette for 4.500 kr. forholdet henhører derfor under den police-mæssige selvrisiko og dermed den policens bagatelgrænse, jf. forsikringsbetingelsernes punkt 14.2.

Klager er velkommen til at benytte egen elektriker til udbedring, vi kan dog ikke tiltræde udbedringsomkostninger som overstiger netværkshåndværkeres udbedrings pris.

Konstaterer klager under udbedring, at det anmeldte er mere omfattende end antaget eller andet som ændrer vurderingsgrundlaget, skal klager blot kontakte skadeafdelingen, hvorefter vi undersøger forholdet nærmere ved netværkshåndværker.

Ad 5. Særligt om funktionalitet og bristede forventninger

5.1 Ulovlighed vs. Bristede forventninger

Frasat det anerkendt forhold om beskyttelsesleder i køkken er der ikke afdækket ulovlige forhold hverken i forhold til forsikringsbetingelsernes punkt 18.1 eller 18.3.

Der er en korrekt og tilstrækkelig funktion i elinstallationen. Det forhold, at klager ønsker at benytte

konkrete forbrugsapparater, hvor producenten anbefaler anvendelse af elinstallation med beskyttelsesleder, kan ikke føre til at der er tale om manglende funktion, jf. forsikringsbetingelsernes punkt 18.1.

5.2 Sikkerhedsrisikoen ved manglende jordforbindelse

Ejerskifteforsikringen dækker ikke klagers særlige forbrugsvaner, men derimod selve fritidshusbygningen, som den er udført. Vi bemærker igen, at fritidshuset er udført med RCD (HFI-, HPFI- eller fejlstrømsafbryder) sikkerhedsbeskyttelse også i forhold til brugsanvisninger til forbrugsapparater.

Vi fastholder, at der ikke var krav om beskyttelsesleder i elinstallationer i spisestue, soveværelse og kontor på tidspunktet for fritidshusets opførelse i 1970. Klager har ikke dokumenteret eller på anden måde godtgjort, at fritidshuset efter opførelsen har gennemgået en ombygning, som bevirker at elinstallationerne i spisestue, soveværelse og kontor skal leve op til nyere krav, ex. udføres med beskyttelsesleder.

Der er ikke grundlag for at antage, at fritidshusets stikkontakter i den oprindelige del af fritidshuset skulle være ulovlige eller på anden måde ikke have den forventede sikkerhed.

Vi synes ikke at have oplysning om, at klager skulle have fået 'elektrisk chok'. Netværkshåndværker og seniortaksator bekræfter, at forholdene i netop køkkenet, hvor beskyttelseslederen i elinstallationer til stikkontakter ikke er aktiv, kan der opleves en overfladespænding i form af 'snurrende fingre'. Det bemærkes, at for den del af det anmeldte, som er anerkendt som dækningsberettigende, kan klager igangsætte udbedring.

5.3 Juridisk grundlag

Klager henviser til lovgrundlag fra 2016, som ikke synes relevant for den oprindelige del af fritids-
huset og de for denne sag aktuelle rum.

Delkonklusion 5: Klagers bemærkninger giver os ikke grundlag for at ændre vurdering.

Blot for god ordens skyld skal vi bemærke i relation til klagers opfattelse, at klager ikke lovligt kan anvende en række forbrugsapparater, at ejerskifteforsikringens lovlighedsdækning forudsætter, at '... det ulovlige forhold forelå både på opførelses- eller udførelsestidspunktet og på tidspunktet for anmeldelse af forholdet til selskabet', jf. forsikringsbetingelsernes punkt 18.1, sidste punktum.

Det forhold, at en producent af et forbrugsapparat anbefaler at apparatet skal tilsluttes stikkontakt med beskyttelses leder, er ikke i sig selv tilstrækkelig til at ejerskifteforsikringens skadebegreb i forsikringsbetingelsernes punkt 18.1 og 18.3 er opfyldt

Ad 6 Fejlagtig musikalisering af omfang og pris

Netværkshåndværkers vurdering og tilbud (bilag 8) er udtryk for den nødvendige og faktiske udbedring, som skal udføres, hvilket netværkshåndværker kan udføre til den anførte pris.

Netværkshåndværker er en autoriserede installatørvirksomhed.

Er klager af anden opfattelse må klager sende os et specificerede udbedringstilbud, hvorefter vi vil vurdere dette nærmere.

Ad 7. Sammenhæng i skader og selvrisiko

Vi har allerede i høringssvar 1, og forud for dette, bekræftet at manglende beskyttelsesleder er udtryk for samme skadeårsag, hvorfor der alene beregnes en selvrisiko for udbedring af dette.

Der ikke er dokumenteret ulovlige beskyttelsesleder i spisestue, soveværelse eller kontor.

Skulle klager være af den opfattelse, at der er ulovlige elinstallationer med manglende beskyttelsesleder i andre elinstallationer, skal forholdet anmeldes til os, så vi kan foranledige besigtigelse.

Ad 8 Antallet af anmeldte stikkontakter

Skadeforhold skal anmeldes til selskabet, hvorefter der kan ske realitetsbehandling af forholdet og selskabet kan få lejlighed til at træffe afgørelse i overensstemmelse med forsikringsaftalen.

Det er ikke hensigtsmæssigt at indbringe ny forhold, som ikke er anmeldt og realitetsbehandlet af selskabet for Ankenævnet for Forsikring, som er en klageinstans.

For klagers hovedkonklusion må vi fastholde, at fraset det allerede anerkendt forhold for køkken, har klagers indlæg ikke givet anledning til at konstatere dækningsberettigende forhold under forsikringsbetingelsernes punkt 18.1 eller 18.3."

Klageren har i brev af 25/8 2025 til nævnet bl.a. anført:

"Jeg indgiver hermed mine bemærkninger til selskabets høringssvar 2 af 15.07.2025.

De elektriske installationer i ejendommen lider af systemiske fejl i form af manglende beskyttelsesledere (jord), som:

- udgør en funktionsmangel, da stikkontakterne ikke kan anvendes til typiske klasse I-apparater uden risiko for stød,
- udgør en ulovlighed, idet både Stærkstrømsreglementet af 1962 og Installationsbekendtgørelsen af 2009 kræver korrekt jordforbindelse, og
- udgør en sikkerhedsrisiko. Selskabet nævner selv, at brug af ikke jordede klasse I brugsgenstande kan medføre 'snurrende fingre', hvilket åbenlyst betyder at kroppen udsættes for elektrisk strøm.

Selskabets forslag om at 'neutralisere' udtagene ved at fjerne jordhuller lovliggør ikke installationerne, som fortsat ikke opfylder gældende regler på udførelsestidspunktet.

Jeg anmoder nævnet om at pålægge Gjensidige at dække udbedringen i overensstemmelse med forsikringsbetingelsernes § 18.1, dvs. ved korrekt fremføring af beskyttelsesleder til alle berørte installationer. Sagen bør hermed være tilstrækkeligt belyst med fremlagt dokumentation og argumenter fra begge parter, og jeg anmoder Ankenævnet om at træffe afgørelse. Skulle nævnet savne oplysninger eller uddybning af mine bemærkninger, står jeg naturligvis til rådighed."

Selskabet har i brev af 2/10 2025 til nævnet bl.a. anført:

"Vi vender her tilbage til klagers indlæg af 25. august 2025, som har været forlagt netværkshåndværker, der er autoriserede el-installatørvirksomhed.

1. Gjensidiges sammenligning med sag nr. 92703

Ad 1 A. Dokumenterede funktionelle mangler

Personlige opfattelser og præferencer er ikke genstand for ejerskitteforsikringens dækningsomfang, og er heller ikke udtryk for hvorvidt forhold er lovligt eller ej.

På samme måde er en producents anbefalinger i brugervejledninger mm. heller ikke udtryk for lovregulering.

Ad 1 B. Sag om nr. 92703 er ikke sammenlignelig

Vi fastholder i det hele vores bemærkninger, og sagerne er sammenlignelige.

Ad 1 C. Regler for elinstallationer i huse fra 1970

Netværkshåndværker har kommenteret klagers indlæg, og vi henviser i det hele disse bemærkninger (bilag H).

For god ordens skyld bemærker vi at bygningen er et fritidshus, hertil at dækningsobjektet er selve elinstallationen.

Delkonklusion 1: Vi fastholder i det hele vores indstilling.

2. Renoverede rum – Ikke originale

Ad 2 A. Min dokumentation er fyldestgørende

Vi fastholder og henviser til vores tidligere bemærkninger.

Ad 2 B. Omfanget af renoveringen er væsentligt

Vi fastholder vores synspunkt, herunder at klager ikke har dokumenteret sin antagelse.

Ad 2. C Misforståelse af lovgrundlag

Vi henviser til netværkshåndværkers bemærkninger under Ad 1 C samt bilag H, hertil at netværkshåndværker præciserer, at den del af installationen, hvor jordleder er udeladt, er bygger før reglerne krævede jordleder var indført.

Klager har ikke dokumenteret, at der har været ombygninger af den oprindelige del af fritidshuset, som medførte, at nyere bestemmelser om elinstallationer skulle efterleves.

Ad Delkonklusion 2:

Vi henholder os i det hele til netværkshåndværkere, som er autoriseret og anerkendt installatørvirksomhed.

Det bemærkes, at der ikke er forhold i sagen, som friholder klagers for sin bevisbyrde, herunder undersøgelsespligt.

Ad 3. Regler om beskyttelsesleder gennem tiden

3 A. Juridisk grundlag for kravet om beskyttelsesleder i 1970.

Vi henviser til netværkshåndværkers bemærkninger under afsnit 1 C (bilag H), hertil vores tidligere bemærkninger.

3 B. Væsentlig ombygning er dokumenteret

Klagers bemærkninger giver ikke grundlag for at ændre vores opfattelse.

Ad Delkonklusion 3

Vi kan ikke tiltræde klagers betragtning, og henviser til det tidligere anførte.

Ad 4. Beskyttelse leder i køkkenet

Vi henviser til netværkshåndværkers bemærker til det anførte (bilag H):

'Jeg kunne ved selvsyn se, at de kabler der er ført rundt i køkkenet og det kabel der forsyner køkkenet i tavlen er der jordledninger i, så det er et spørgsmål om, at jorden ikke er samlet et sted. Det kan ikke koste meget at finde den manglende samling. Jeg vil mene, at 4.500 er en passende pris for fejlsøgningen. Alternativt kan der sættes et jordspyd udenfor og føres en jordledning til nærmeste tilslutningspunkt i køkkenet hvorved jorden så er aktiv. En komplet udskiftning af installationen er absolut ikke nødvendig.'

Det bemærkes, at netværkshåndværker både indestår og kan rekvireres i henhold til tilbudsprisen.

Klager kan således frit rekvirere netværkshåndværker til opgaven.

Ad 5. Særligt om funktionalitet og bristede forventninger

5 A. Ulovlighed vs. bristede forventninger

Netværkshåndværker henviser til sin svar under afsnit 1 C, og tilføjer, at:

'Ekstrabeskyttelse kunne udelades inde i boligen frem til 1. april 1975. Det bekræfter håndbogen også. Dette gælder også klasse I materiel. Derfor er der intet krav til at elradiatorerne skal være tilsluttet jord.'

Ad 5 B. Sikkerhedsrisikoen ved manglende jordforbindelse

Netværkshåndværker bekræfter, at *fejlbehæftede* brugsgenstanden kan afgive stød ved berøring, men dette ændrer ikke ved, at selve elinstallationerne er fra en tid hvor der ikke var krav om jordleder i de omhandlende stikkontakter.

Ad 5 C. Juridisk grundlag

Det er vores opfattelse, at den lovgivning, som klager henviser til ikke skal fortolkes som sket af klager.

Netværkshåndværker anfører:

'Mange argumenter i den her klage bygger på FT's misforståelse af stærkstrømsreglementet, som har givet FT den forståelse, at der var krav om beskyttelsesleder i stikkontakter i et hus fra 1970, hvilket der ikke er.'

Det var tilladt frem til 28/2 2009 at installere stikkontakter med jordkontakt, hvor denne ikke var gjort aktiv af en jordledning. Så hvis FT rent faktisk har fundet ud af, at huset er renoveret i 2009, hvilket jo sagtens kan være før førnævnte dato, så er de udførte stikkontakter heller ikke ulovlige og der behøver ikke at blive udskiftet dæksler på dem.'

Delkonklusion 5

Vi har ikke yderligere end allerede anført.

Ad 6. Fejlagtig musikalisering af omfang og pris

Sagen er behandlet og vurderet i overensstemmelse med forsikringsbetingelsernes punkt 18.1 samt

relevant og gældende lovgivning. Netværkshåndværker har besigtiget, vurderet og afgivet tilbud på udbedring. Netværkshåndværker indestår for at udbedring kan ske til det anførte beløb.

Da der er tale om et tilbud kan klager uden videre rekvirere netværkshåndværkeren til udbedring.

Ad Hovedkonklusion

Vi kan blot konstatere, at vi er af modsat opfattelse i forhold til klager, og vores synspunkter støttes af lovgivningen og autoriseret elinstallatør.

For så vidt angår installationer, som kan give anledning til overfladespænding/fysisk påvirkning ved berøring, er der allerede meddelt dækning til dette forhold (køkken).

Ligesom klager er det vores opfattelse, at sagen kan afgøres på det foreliggende grundlag."

Klageren har i brev af 19/10 2025 til nævnet bl.a. anført:

"Påstand:

Jeg anmoder nævnet om at pålægge Gjensidige at dække udbedringen ved korrekt fremføring af beskyttelsesleder til alle berørte installationer i overensstemmelse med forsikringsbetingelsernes § 18.1.

Jeg fastholder min påstand og anser selskabets afslag for at være baseret på fejlagtig fortolkning af lovgivningen og en urealistisk vurdering af udbedringsomfanget.

—
Jeg indgiver hermed en nødvendig bemærkning til selskabets høringssvar 3.

Jeg har i sagens forløb, grundet selskabets gentagne afvisninger, måttet søge og fremlægge omfattende teknisk og juridisk dokumentation med assistance fra autoriseret elinstallatør. Dette er ligeledes tilfældet for nærværende bemærkninger for at opsummere de overordnede uenigheder og udeladelse af substantielle svar fra Gjensidiges side.

Jeg fremlægger desuden et nyt bevis for faktisk ombygningstidspunkt.

Jeg har for at minimalisere mængden af informationer, struktureret mine kommentarer på temabasis, da der var tendens til en del informationsoverlap på de forrige høringssvar som var baseret på overskrifter.

...

Bevisbyrde

Gjensidige bemærker, at *'der ikke er forhold, der friholder klager for sin bevisbyrde og undersøgelsespligt'* (høringssvar 3). Denne generelle henvisning er uacceptabel og vildledende, da jeg gentagne gange har fremlagt omfattende dokumentation og konkrete henvisninger til gældende lovgivning.

Selskabet undlader at redegøre substantielt for deres afvisninger af mine hovedargumenter. F.eks. nøjes selskabet med at anføre *'Det er vores opfattelse, at den lovgivning, som klager henviser til ikke skal fortolkes som sket af klager.'* (høringssvar 3). Selskabets svar består i vid udstrækning af pure afvisninger uden henvisning til juridisk hjemmel eller lovpraksis. Selskabet burde konkret forholde sig til de fremlagte beviser og argumenter frem for blot at henvise til klagers bevisbyrde.

Kompetencer

Gjensidige skriver ordret: *'Vi henholder os i det hele til netværkshåndværkere, som er autoriseret og anerkendt installatørvirksomhed.'* (høringssvar 3).

Selskabets gentagne henvisning til deres eksperts status er unødigt pral. Jeg stiller dog spørgsmålstegn ved vedkommendes kompetence i juridisk fortolkning og viden om gældende lovgivning, idet hans svar indeholder for meget vildledning og synsning. Netværkshåndværkeren skriver f.eks. i Bilag H, at han ikke har nogen anelse om, hvad lovgivning fra 2016 er, til trods for at Installationsbekendtgørelsen (BEK nr. 1082 af 12/07/2016), som jeg har refereret paragraffer fra flere gange er helt central.

Denne inkompetence understreges yderligere af, at netværkshåndværkeren anbefaler en potentielt ulovlig løsning (at nedramme et ekstra lokalt jordspyd), hvilket kan skabe nye, farlige potentialforskelle i installationen.

En autorisation fritager ikke for korrekt anvendelse og kendskab til den lovgivning, der skal danne grundlag for vurderingen. Sagen handler udelukkende om en korrekt læsning og forståelse af paragrafferne.

Netværkshåndværkerens udtalelse om, at Sikkerhedsstyrelsen foretager en *'simplificering af gamle regler'* (Bilag H), indikerer desuden en grundlæggende misforståelse af tilsynsmyndighedens rolle. Sikkerhedsstyrelsen må kun vejlede i gældende regler; de må hverken lempe eller skærpe de krav, der er fastsat i bekendtgørelserne. Håndbogen, som anviser om eleftersyn i nutiden (ved ejerskifter), er ikke egnet som opslagsværk når det gælder nuancen af de oprindelige retsregler, der gjaldt ved husets opførelse.

Uenigheder

I. **Fejlagtig antagelse om omfang og alder:** Netværkshåndværkeren anerkender nu, at der *'sagtens kan have været renoveret noget i 2009' i bad, bryggers og køkken* (Bilag H) modsat tidligere hvor netværkshåndværkeren pegede på 2001 grundet mærkepladen på opvaskemaskinen (besigtigelsesrapport / tilbud 25827).

Netværkshåndværkeren spekulerer nu også i, at renoveringen i 2009 kan være sket *før* den 28. februar (Bilag H), hvor kravet om aktiv jord trådte i kraft for udskiftning af stikkontakter i tilstødende lokaler (men for nyetablering af stikkontakter trådte kravet altså i kraft allerede i 1994).

Imidlertid er denne datospekulation nu annulleret: I en mail af 25. juni 2012 ifm. lovliggørelsessagen af flere ombygninger på adressen, såkaldt 'ikke registreret bygningsareal', udtaler tidligere ejer at der er sket om/tilbygning i januar 2010.

...

Emne: BBR: Henvendelse stillet på BBR.Dk

...

Efter den seneste om/tilbygning januar 2010 kontaktede jeg kommunen i forbindelse med kloakgodkendelsen og bad vedkommende om at rette boligarealet fra 61 m² til 100 m², hvilket vi pt. har erfaret ikke er sket.

...

Lovliggørelsessagen for det samlede byggeri – som forøgede beboelsesarealet fra 61m² til 100m² og dermed dækkede alle de oprindelige dele af huset – blev myndighedsgodkendt i 2012/2013.

At alle omtalte ombygninger blev udført i 2010 eller senere er i direkte overensstemmelse med seniortaksators udsagn (Bilag C): *'det er afgørende således, om de ulovlige forhold forekommer i det oprindelige fritidshus eller i en senere tilbygning fra efter 1. april 1994.'*

Da ombygningen er fra 2010 (med lovliggørelse i 2012/2013), falder hele projektet langt efter fristen d. 1. april 1994.

Så min påstand om at ombygningen stod færdig tidligst i 2009 understøttes hermed, idet der nu er beviser for at det er sket i 2010. Selvom lovliggørelsessagens ramme er 'ombygning af udhus til beboelse samt lovliggørelse af udhuse' viser omtalte mail af 25. juni 2012 at tidligere ejer rettede henvendelse til kommunen om alle ombygninger (fra 61m² til 100m²). Den eneste tidligere byggesag er helt tilbage i 1998 (skur), som ikke vedrører klagens genstand.

De oprindelige dele af fritidshuset (soveværelse, køkken, stue, kontor/gang og udstue) er omtrent 61m², se den røde indramning på skitsen herunder.

...

De øvrige tilbyggede arealer entré, bad, udhus (nu værksted) og værelse er ca. 24m² og anneks (bygning B4) er ca. 10m². I alt ca. 95m² beboelse (indvendige mål), som svarer til 100m² udvendige mål.

Der er derfor også overvejende sandsynlighed for, at de synligt nyere stikkontakter med jordkontakt i tilstødende rum kan være udskiftet efter primo 2009 i forbindelse med renoveringerne i 2010 og dermed burde være med lovpligtig aktiv jord.

II. Juridisk fejltolkning af frist: Selskabet anvender en ukorrekt frist for jordforbindelse. Deres påstand om, at det var tilladt at nyinstallere stikkontakter uden jord frem til 2009, er forkert. Denne frist gjaldt kun for udskiftning af eksisterende stikkontakter. En nyinstalleret stikkontakt i boligen skulle have haft aktiv jord siden 1. april 1994.

III. Nedsat funktion og historisk lovlighed: Gjensidiges krav om dokumentation for senere ombygninger er irrelevant og et forsøg på at afspore sagen. Min klage har hjemmel i forsikringsbetingelsernes § 18.1, som regulerer dækning af funktionelt nedsatte eller ulovlige installationer. Netværkshåndværkerens påstand om, at der ikke var krav om jord i 1970 (og dermed at klagen bygger på en misforståelse), er forkert. Den oprindelige installation fra 1970 havde krav om jord i stikkontakter til transportabelt udstyr.

Men uanset hvilket tidsfokus vi kigger ind i bør dækning udløses: enten pga. den oprindelige opførelses ulovlighed (1970) eller pga. den ulovlige manglende udførelse i forbindelse med senere renoveringer (2010), hvor reglen om aktiv jord var blevet genindført for udskiftning af stikkontakter (2009), og for etablering af nye stikkontakter (1994).

IV. Sikkerhed, funktion og fabrikantens anvisning: At afvise en reel sikkerhedsrisiko som en 'præference' er en grov negligering af personsikkerheden. Jeg har dokumenteret en funktionel mangel og en aktiv sikkerhedsrisiko i de berørte installationer, hvilket er påvist ved en målt potentialforskel på 96 V.

Undtagelsesparagraffer i historiske og aktuelle regulativer regulerer, *hvornår* jord skal fremføres – ikke *om* jord til udstyr, der kræver det, kan undlades. Det har til alle tider været ulovligt at anvende produkter, der eksplicit foreskriver jord (Klasse I-apparater), i en stikkontakt uden jord. Fraværet af jord betyder derfor, at stikkontakterne har nedsat funktion (§ 18.1), da de ikke kan anvendes til det, man med rimelighed kunne forvente af dem. Sikkerhedsfunktioner som jording er selvfølgelig også funktioner.

Netværkshåndværkeren erkender i bilag H: *'Det er helt korrekt at man kan få stød, og man kan faktisk også omkomme af at røre ved fejlbehæftede brugsgenstande der ikke er tilsluttet jord.'* Alligevel fastholdes det, at forholdet ikke ændrer lovligheden. Dette står i direkte modstrid med El-sikkerhedslovens grundprincip, hvorefter enhver elinstallation skal være udført og vedligeholdt, så den ikke frembyder fare for personer, dyr eller ejendom (§ 1, stk. 2).

Når selskabets egen sagkyndige således anerkender livsfare, men samtidig betegner installationen som 'lovlig', er der tale om en åbenbar modsigelse af lovens formål og forsikringens dækningsprincip.

Hertil kommer, at fabrikantens egne anvisninger for Klasse I-apparater udtrykkeligt kræver tilslutning til aktiv jord. Manglende mulighed for at anvende udstyr i overensstemmelse med fabrikantens forskrifter udgør både en ulovlig anvendelse og en funktionsmangel efter forsikringsbetingelsernes § 18.1.

Lovgivningen tillader ikke, at man tilsidesætter fabrikantens sikkerhedskrav med henvisning til ældre installationsregler. En stikkontakt, der ikke kan anvendes som foreskrevet af producenten, er derfor hverken funktionsdygtig eller lovlig.

V. Minimalisering af omfang og pris (fejlagtig 'lovliggørelse'): Det tilbudte beløb på 4.500 kr. er utilstrækkeligt, da det efter selskabets eget udsagn kun dækker fejlsøgning (Bilag H) og ikke den faktiske udbedring. Netværkshåndværkerens forslag om at udskifte dækslerne til et uden jordkontakt (blænddæksel) er en logisk selvmodsigelse, da det modsiger selskabets påstand om, at installationen allerede er lovlig. Denne såkaldte lovliggørelse fjerner yderligere funktionalitet (stikkontaktens anvendelse) og adresserer ikke den grundlæggende fare: at det er ulovligt og usikkert at tilslutte Klasse I-apparater, der kræver jord, i disse stikkontakter. Selskabets forslag om *neutralisering* er med andre ord uacceptabelt, da det afviser at dække den essentielle funktionelle mangel.

Konklusion

Jeg bemærker, at Gjensidige allerede har bekræftet i høringssvar 1 og 2, at manglende beskyttelsesleder er udtryk for samme skadeårsag, hvorfor der alene beregnes én selvrisiko. Tvisten vedrører derfor udelukkende dækningsspørgsmålet.

Der er nu dokumenteret, at den relevante ombygning af fritidshuset fandt sted i 2010 og blev myndighedsgodkendt i 2012/2013. Dette beviser, at installationerne falder under installationskrav fra 1994 hhv. 2009, og de dermed klart er omfattet af kravet om aktiv jordforbindelse.

Jeg fastholder, at Gjensidiges synspunkter ikke støttes af en objektiv læsning af lovgivningen eller af de dokumenterede facts. Jeg anmoder nævnet om at træffe afgørelse i sagen."

Selskabet har i brev af 21/11 2025 til nævnet bl.a. anført:

"Vi vender her tilbage til klagers indlæg af 19. oktober 2025.

Ad Påstand

Klager har ikke i sine høringssvar fremlagt konkrete og præcise oplysninger eller vurderinger, som kan adresseres til udøvende autoriseret elinstallatør.

Ad Bevisbyrde

Vi henviser til det ovenfor anførte og fastholder, hertil at vi i det hele henholdt os til netværkshåndværker, som er erfaren udøvende autoriserede elinstallatører.

Ad Kompetencer

Vi har anmodet om netværkshåndværkers bemærkninger (klagers indlæg, side 2, Kompetencer, 2. & 3. afsnit. Det anføres:

'Jeg har gennemlæst hele bekendtgørelsen og det ændrer ingenting, da den gælder nye installationer. Den stiller ingen krav om etablering af jord i en gammel installation.

Som en bemærkning til 3. afsnit fandt jeg dette i bekendtgørelse 1082:

'65. I en eksisterende elektrisk installation er det tilladt at etablere en separat jordelektrode uden at forbinde denne til hovedjordklemmen, hvis denne ikke findes i installationen.'

Så det er ikke ulovligt at lave et lokalt jordspyd.'

Ad Uenighed (side 3 ff.)

Vi har under sagen anerkendt, at der er sket ombygning i form af der er tilbygget. Det er dog ikke vores opfattelse, at der er foretaget ændringer i den eksistens bygning, som gør, at der skal udføres stikkontakter med jord – det er i hvert fald ikke godtgjort med det fremlagte.

Derudover henviser til netværkshåndværkers bemærkninger (bilag I):

'Uenigheder, pkt. 1

Den mail FT har fra tidligere ejer siger intet om, hvornår renoveringen blev igangsat. Det er reglerne herfra der gælder. Men selv hvis FT har ret og det er efter 28/2 2009, så betyder det bare at stikkontakterne i de rum skal have skiftet tangenter til nogle uden jord. Det er ikke nødvendigt at etablere jord til dem, da der ikke var noget krav om det, da installationen blev lavet. Der er kun udskiftet stikkontakter omkring år 2009 og ikke lavet ny installation.

Ja jorden i køkkenet skal gøres aktiv. Enten ved at finde ud af, hvor den ikke er samlet korrekt, eller ved at etablere et lokalt jordspyd.

Uenigheder, pkt. 2

Det er korrekt at man måtte udskifte stikkontakter uden aktiv jord til stikkontakter med jordkontakt, uden at gøre denne aktiv, indtil 28/2-2009. Man har dog hele tiden måtte udvide den eksisterende installation med et par tilslutningssteder uden at skulle etablere jord til disse. Denne regel gælder stadig, med en let ændret ordlyd.

Uenigheder, pkt. 3

Jeg fastholder det samme som sidste mail du fik fra mig. For nemhedens skyld får du det lige her igen.

'§ 10.5.1 i BEK nr. 4017 af 31/12/1962

Ved anvendelse af højfølsomme fejlstrømsafbrydere (HFI-afbrydere) tillades jordelektrode og beskyttelsesleder udeladt i følgende tilfælde:

Pkt. 7 Ved ekstrabeskyttelse i boliger, butikker og kontorer i bygninger opført før 1. april 1975.

Boliger omfatter i denne forbindelse også værelser på plejehjem, kollegieværelser, hotelværelser o.l.

Tilladelsen til at udelade jordelektrode og beskyttelsesleder gælder kun for den del af installationen,

der anbringes inde i boligen, butikken eller kontoret.'

Der skal ikke etableres jord. Der skal allerhøjest udskiftes tangenter til nogle uden jord i de rum, hvor

der blev skiftet stikkontakter omkring 2009.

Uenigheder, pkt. 4

Det var vurderet dengang, at det ikke var nødvendigt med jord i stikkontakterne, så det var ikke nødvendigt. Se undtagelse ovenfor. Man kan aldrig helt undgå at kunne få stød af en el-installation,

hvis man virkelig gerne vil. Man må specielt forvente at sikkerheden er lavere i en ældre installation,

da reglerne var noget mere lempelige dengang end de er i dag. Jeg prøvede i tidligere svar at 'skære

det ud i pap', at selvfølgelig er der altid en risiko med en el-installation, og at man kan omkomme var måske en overdrivelse, for når der er en fejlstrømsafbryder foran installationen, uanset om den er jordet eller ej, så vil der aldrig kunne løbe en strøm udenom installationen som er større en 30mA

uden at fejlstrømsafbryderen vil slå fra. Det er den strøm man har vurderet er sikker for mennesker at blive udsat for. Så selv hvis der sad en brugsgenstand til uden jord, så ville fejlstrømsafbryderen slå fra, hvis en person fik stød. Derfor er installationen stadig sikker og derfor er den undtagelse der, med krav om, at der skal være en fejlstrømsafbryder.

Uenigheder, pkt. 5

Ja jeg fastholder både pris og udbedringsmetode. Jeg er ikke helt med på, om sagen har været forbi

Ankenævnet for Forsikring

39.

102962

ankestyrelsen endnu, men så må vi se deres afgørelse omkring udskiftning af dæksler. Jeg mener fortsat det er den rigtige løsning, da det er den gamle installation fra 1970 der er inde bagved og det blot er stikkontakterne der er udskiftet.

Det er rigtigt at der står at der er sat 4.500 til fejlsøgning, men da det forventes, at fejlen er en dårlig samling, skal vi ikke have ekstra for at udskifte en samlemuffe, eller hvis det skulle være en dårlig krympemuffe, så udskifter vi den.

Jeg har i hvert fald ikke skrevet noget om at neutralisere stikkontakterne, så jeg ved ikke lige hvor det kommer fra.'

Ad Konklusion

Som det fremgår, er vi ikke enig i klagers betragtninger eller slutninger.

Det er vores opfattelse, at sagen er tilstrækkelig belyst og der kan træffes afgørelse på det foreliggende grundlag."

Nævnet har fået forelagt bilag fra sagen, hvoraf nogle gengives nedenfor. Af el-eftersynsrapport af 4/6 2020 fremgår bl.a.:

"Eltavle

...

Er der RCD (HFI- eller HPFI-afbryder)?

Ja

Fungerer RCD'en korrekt ved kontrolmåling?

Ja

...

Soveværelse

...

Er der virksom beskyttelsesleder i stikkontakter og andre tilslutningssteder?

Ikke relevant

...

Køkken

Er der virksom beskyttelsesleder i stikkontakter og andre tilslutningssteder?

Ikke relevant

...

Stue

...

Er der virksom beskyttelsesleder i stikkontakter og andre tilslutningssteder?

Ikke relevant

...

Dagligstue

...

Er der virksom beskyttelsesleder i stikkontakter og andre tilslutningssteder?

Ikke relevant

...

Ankenævnet *for* Forsikring

40.

102962

Kontor

...

Er der virksom beskyttelsesleder i stikkontakter og andre tilslutningssteder?

Ikke relevant

...

Opført år

1970

Tilbygning opført år

1997"

Ankenævnet for Forsikring

41.

102962

Af tilstandsrapport af 8/6 2020 fremgår bl.a.:

"Sælgers oplysninger om ejendommen

...

I hvilken periode har du boet på ejendommen?

16 år som sommerhus og 12 år helårs

...

Har du kendskab til, at der er foretaget tilbygninger, ombygninger eller større renoveringer af bygningerne?

Hvis ja, hvilke og hvornår?

ca 1997 og 2009"

Af police af 1/8 2020 fremgår bl.a.:

"Selvrisiko i kr.

5.300"

Af mail af 21/3 2024 fra klagerens elinstallatør fremgår bl.a.:

" Da jeg sidste efterår var forbi på ..., fordi opvaskemaskinen 'støder, kunne jeg ved denne lejlighed konstatere flere uregelmæssigheder ved installation

Så hermed iflg. Aftale bilag med kommentar til gennemgangen af el-installationen, ved samme lejlighed.

Installationer der var lovlige på udførelstidspunktet vil stadigvæk være lovlige, men da de fleste installationer er renoveret, er det SBEi afsnit 6 der vurderes ud fra.

Jeg vil ud fra gennemgangen vurdere omkostningerne til kr. 50.000,00+moms, for udbedring og fuld færdiggørelse.

Overslag indeholder ikke udgifter til fjernelse af udhæng, lister og gulv ofr ny installation til bl.a. komfur m.m. i køkken.

...

Den oprindelige bolig er ifølge BBR fra 1970

Til-/ombygget i 1998/2012.

...

Alle stikkontakter i samtlige rum er udført med nyt DK stik med jord.

Fejl: I hele den oprindelige del af huset hvor der ikke er virksom jord er der monteret DK stik med jord. Dette er vildledende og ulovligt.

Skitsen angiver hvor der er virksom jord i boligen.

...

Tavle

Tavlen er udført med 2stk. gammel type UG6, placeret over hinanden.

Tavlen er ikke original. Skønnet installations år:

1993-2005.

Tavlen er konstrueret efter IEC 439-3:

Denne IEC standard udkom første gang i 1990.

Standarden blev implementeret i dansk lovgivning via Stærkstrømsbekendtgørelsen i 1993.

Dermed var følgende gældende for tavlen:

Stærkstrømsbekendtgørelsen, Elektriske installationer 1993 1. udgave, maj 1993.

Fejl 1: Tavlerne er ikke forsynet med mærkeskilt.

Fejl 2: Tavlerne er ikke mærket korrekt op ift. gruppernes tilhørsforhold.

Eksempelvis fremgår det ikke hvor følgende installationer er forsynet fra:

- Elradiatorer
- Varmepumpe
- Udelys
- Opvaskemaskine
- Køleskab
- Anneks
- Skur

Fejl 3: Der er ikke anvendt de anviste samlebeslag for samling af to tavler jf. LK manual.

Tavle

Jordplinte er tilsluttet jordspyd og installation.

Tavle

Der må max monteres 2 stk ledninger i hver klemme. Ledninger skal have samme tværsnit i samme klemme

Fejl 1: I gruppeafbryder for vaskemaskine og tørretumbler er monteret 1,5mm² og 2,5mm² i samme klemme.

Fejl 2: Gruppen forsyner også varmepumpe. Der er dermed overdisponeret på gruppen (for lav samtidighedsfaktor).

Tavle

Det er i el-eftersynsrapporten angivet at det ikke er relevant med en virksom jordforbindelse.

Dette er ikke korrekt. Der er monteret jordspyd og tavlen har jordplint.

Kun den originale del af boligen er uden jord i stikkontakter mv.

De nyopførte dele af boligen har således virksom jordforbindelse.

Grundet nyere til-/ombygninger er det netop relevant at der er den nævnte jordforbindelse i disse dele af boligen og dermed også i tavlen. Der er ligeledes installeret bl.a. nyere hvidevarer og varmepumpe som kræves monteret med virksom jord.

Tavle

Fejl 1: Der er hul i bagpladen større end 12,5mm. Dette er ikke lovligt.

Bad

Nyere bad, skønnet ombygget indenfor ca. 10år

Ventilator og lampe til venstre er placeret ca. 2,05 meter over gulv dermed placeret i zone 1.

Fejl 1: Begge skal være placeret minimum 2,25 meter over gulv eller være IP65 udførsel (må ikke være i zone 1).

Fejl 2: Lampe til højre er placeret tættere end 0,6 meter fra brusevæg (må ikke være i zone 2 medmindre den er IP44).

Bad

Det er i el-eftersynsrapporten angivet at det ikke er relevant med en virksom jordforbindelse.

*Dette er ikke korrekt. Der er monteret jordspyd og tavlen har jordplint.
Kun den originale del af boligen er uden jord i stikkontakter mv.
Det ombyggede bad har således virksom jordforbindelse.*

Grundet nyere til-/ombygninger er det netop relevant at der er den nævnte jordforbindelse i disse dele af boligen og dermed også i tavlen. Der er ligeledes installeret bl.a. nyere varmt vandsbeholder og elradiator som kræves monteret med virksom jord.

Køkken

Nyere køkken, skønnen ombygget indenfor ca. 15år.

Komfur, emhætte, køleskab og opvaskemaskine af nyere dato.

Fejl 1: Brugsgenstande er ikke tilsluttet virksom jord. Ifølge SB6 afsnit 709.471.2 og installationsmanualer for hvidevarer skal der tilsluttes virksom jord (fastmonteret materiel klasse I).

Nye DK stikkontakter.

Fejl 2: Stikkontakter er ikke tilsluttet virksom jord og stikkontakter er ikke fordelt på to grupper som er et krav ved ombygning.

Køkken

Fejl 1: Det er i el-eftersynsrapporten angivet at der er det krævede antal stikkontakter i køkkenet men at det ikke er relevant at fordele dem på to grupper.
Da køkkenet er renoveret i nyere tid skal de være fordelt på to grupper.

Fejl 2: Der er ikke virksom jord i køkkenet, bortset fra en enkelt stikkontakt.

Det er i el-eftersynsrapporten angivet at det ikke er relevant med en virksom jordforbindelse.

*Dette er ikke korrekt. Der er monteret jordspyd og tavlen har jordplint.
Kun den originale del af boligen er uden jord i stikkontakter mv.
De nyopførte dele af boligen har således virksom jordforbindelse.*

*Grundet nyere til-/ombygninger er det netop relevant at der er den nævnte jordforbindelse i disse dele af boligen og dermed også i tavlen.
Der er ligeledes installeret bl.a. nyere hvidevarer som kræves monteret med virksom jord.*

Varmepumpe

Fabrikeret i 2012.

Installeret i 2012/2013.

Tilsluttet jord: ja

Sikringer ifølge manual: 16A.

Aktuelle sikringer: 16A deles med vaskesøjle.

Fejl 1: Gruppen forsyner også vaskesøjle. Der er dermed overdisponeret på gruppen (for lav samtidighedsfaktor).

Forsyningsadskiller skal ifølge brugsanvisning have 3mm kontaktafstand og bryde alle poler.

Fejl 2: Den aktuelle installation er udført med almindelig OPUS afbryder som ikke overholder kravene.

Lampeudtag i værelser er forfra dåser 1M i loft.

Dette er ikke lovligt, må kun anvendes i væg.

Udelys

Fejl: Der er ikke virksom jord i udelampen ved indkørslen.

Det er i el-eftersynsrapporten angivet at det ikke er relevant med en virksom jordforbindelse. Dette er ikke korrekt. Der er monteret jordspyd og tavlen har jordplint.

Kun den originale del af boligen er uden jord i stikkontakter mv.

De nyopførte dele af boligen har således virksom jordforbindelse.

Grundet nyere til-/ombygninger er det netop relevant at der er den nævnte jordforbindelse i disse dele af boligen og dermed også i tavlen."

Af tilbud af 30/5 2024 fra selskabets elinstallatør fremgår bl.a.:

"Besigtigelsesrapport

Besigtigelsesdato: 27-5-2024

Rapport udarbejdet: 29-5-2024

...

Renovering: Fejl blev fundet af kundens elektriker.

Anmeldte forhold: Ulovlige el-installationer.

...

Forhold 1: (Foto 1-5)

Anmeldt forhold:

Stikkontakter i den gamle del af huset er monteret med jordkontakt.

Konstateret i rum:

1. Soveværelse

2. Stue

3. Kontor

Løsning:

1. Dækslerne udskiftes til dæksler uden jordkontakt.

Bemærkning i eleftersynet:

Ingen bemærkning

Dækningsberettiget: Forholdet er dækningsberettiget.

Øvrige oplysninger: Der er helt sikkert mulighed for regres.

Pris inkl. arbejds løn, materialer og moms 500,- Kr.

...

Forhold 5: (Foto 30-37)

Anmeldt forhold:

Komfur, emhætte og køleskab er ikke tilsluttet en aktiv beskyttelsesleder.
Stikkontakter over køkkenbordet er ikke tilsluttet en aktiv beskyttelsesleder.

Konstateret i rum:

1. Køkken

Løsning:

1. Det undersøges, hvorfor beskyttelseslederen ikke er aktiv. Der må være en samling, hvor den ikke er samlet videre.

Bemærkning i eleftersynet:

Ingen bemærkning

Dækningsberettiget: Forholdet er dækningsberettiget.

Øvrige oplysninger: Der er ikke mulighed for regres.

Pris inkl. arbejds løn, materialer og moms 4.500,- Kr."

Af notat af 1/4 2025 fra selskabets seniortaksator fremgår bl.a.:

"Jeg har noteret mig, at det forsikrede hus er et fritidshus, som er opført samt også til-/ombygget af flere omgange.

Ifølge salgspræsentationen, som jeg antager er udarbejdet medio 2020, hvor tilstandsrapport og elinstallationsrapport for ejendommen ligeledes er udarbejdet, et det specifikt anført på *side 3 af 16*,

'Tag - tagrender - badeværelse - bryggers og udestue er kun ca. 9 år gammelt.'

Det må være udtryk for, at øvrige bygninger og bygningsdele samt indretninger er fra før 2011.

I tilstandsrapport for ejendommen har den bygnings sagkyndige trukket oplysninger fra det offentlige om bygningerne på ejendommen herunder størrelse og år for opførelse.

...

Sommerhuset er således registreret til at være opført i 1970, mens sekundære bygninger er af nyere dato.

Jævnfør *Sælgers oplysninger om ejendommen* på side 13 af 18 i tilstandsrapport for ejendommen har sælger bl.a. svaret følgende,

...

På baggrund af disse oplysninger er der ikke foretaget nogen nævneværdige forandringer i form af til- eller ombygninger herunder indvendige forandringer, siden sælger har ændret brugen af det fra fritidshus til helårsbolig.

Sælger har ganske vist i 2012 rettet henvendelse til bygningsmyndighederne, idet BBR-ejermeddelelsen ikke var rettet til i overensstemmelse mellem den seneste forandring af boligarealet.

Det er dog bragt i orden og kan ikke tages til indtægt for, at der er udført nævneværdige ombygninger herunder udskiftning af elinstallationen eller materiel i det oprindelige fritidshus fra 1970.

Stikkontakterne er ganske vist ikke de oprindelige fra 1970, men de behøver ikke at være fra januar 2010, hvor den i byggesagen nævnte om-/tilbygning er udført/afsluttet.

I øvrigt har jeg forstået, at udfordringen er i den oprindelige del af fritidshuset og ikke i de dele, der er kommet til i forlængelse af byggeansøgning fra 1996 og 2012.

Udgangspunktet må derfor være, at det er en oprindelig elinstallation fra 1970, som helt eller delvist er blevet opdateret med nyt synligt materiel, men ikke fremføring af nyt skjult materiel f.eks. ledninger.

Ejerskifteforsikringen dækker bl.a. udbedring af manglende eller nedsat funktion af elinstallationer i og på de forsikrede bygninger samt lovliggørelse af ulovlige forhold ved sådanne installationer. Forsikringsdækning efter dette punkt forudsætter, at det ulovlige forhold forelå både på opførelses- eller udførelsestidspunktet og på tidspunktet for anmeldelse af forholdet til selskabet (forsikringsbetingelserne punkt 18. Hvad dækker forsikringen, stk. 18.1 EI).

Det afgørende er således, om de ulovlige forhold forekommer i det oprindelige fritidshus eller i en senere tilbygning fra efter 1. april 1994.

Fra den dato skal der være virksom beskyttelsesleder til stikkontakter og andre tilslutningssteder i boligen.

For boliger opført før 1. april 1975, tillades beskyttelseslederen udeladt i den del af installationen, der anbringes inde i selve boligen (men ikke i fx garager, carporte, udhuse og i det fri).

Desuden var det frem til den 1. juli 2019 tilladt generelt at udelade beskyttelseslederen i boliger opført før 1. april 1975.

Når der er ført beskyttelsesleder frem til de oprindelige udtag i køkkenet, skal den naturligvis være virksom.

Som sagen ligger oplyst, er der meddelt dækningstilsagn til fejlfinding af den uvirksomme beskyttelsesleder.

Dækningstilsagnet gælder dog ikke nye stikkontakter herunder nye stikkontakter fra diverse ombygninger eller tilbygninger, da det ikke anses for godtgjort eller dokumenteret, at der var krav herom på udførelsestidspunktet.

Med hensyn til anvendelse af stikkontakter med jordkontakt (installeret eller udskiftet) uden tilslutning til en virksom beskyttelsesleder var dette lovligt frem til 28. februar 2009, hvis installationen var udført før 1. marts 1994, og der ikke var krav om fremføring af beskyttelsesleder.

Som nævnt læser og forstår jeg sagen sådan, at de ulovlige forhold forekommer i det oprindelige fritidshus, og at der ikke er foretaget sådanne forandringer, at elinstallationen heri skal betragtes som en ny installation, der skal opfylde reglerne for nybyggeri.

Ligeledes finder jeg det heller ikke godtgjort eller dokumenteret, at stikkontakterne med jordkontakt uden tilslutning til en virksom beskyttelsesleder er installeret eller udskiftet efter den 28. februar 2009.

Kan sidstnævnte dokumenteres f.eks. gennem en produktionsdato på materiellet, så er det muligt at skifte dækslet til et med kun to huller i stedet for et med tre huller.

Sælger kan jo have valgt stikkontakter med jordkontakt for at undgå at skifte stik på brugsgenstande, som fra producenten leveres med trebenet stik, eller have stikdåser liggende, som kan håndtere trebenede stik.

Et andet ejerskifteforsikringsselskab har tilbudt den løsning i en sammenlignelig sag, som der blev klaget over til Ankenævnet for Forsikring, se AK 92703.

I den sag var stikkontakterne med jordkontakt beviseligt installeret efter skæringsdatoen, hvorfor de var ulovlige, når de fremstod som værende med virksom beskyttelsesleder.

Ankenævnet for Forsikring konkluderede i den sag, at de ikke kunne kritisere selskabets afgørelse.

På fotos fra sagen (Foto 36.jpg, Foto 35.jpg, Foto 34.jpg) ses to stikkontakter, hvor der er monteret, hvad der ligner en Hybrid stikprop adapter DK eks. fra SCHUKO.

De vil virke som afleder af den 'overspænding', som kunden oplever ved tæt kontakt til f.eks. en køkkenvask af stål og et el-forbrugende apparat ofte opvaskemaskinen, såfremt en beskyttelsesleder er tilsluttet, men kan også fungere, som en stikprop med plads til et trebenet stik.

I forhold til brugbarheden er det min vurdering, at det ikke forholder sig som kunden skriver, herunder at det ikke skulle være lovligt at montere diverse brugsgenstande og hårde hvidevarer.

Selvfølgelig er det lovligt at montere nye el-radiatorer, kølefryseskab, komfur o.l. til den eksisterende elinstallation, hvis den var lovlig på opførelses- eller udførelsestidspunktet.

Hvis dette ikke skulle være lovligt, så er der i hobetale af boliger herunder ældre fritidshuse uden virksom beskyttelsesleder, fordi der ikke var lovkrav herom, hvor ejer eller bruger i givet fald vil være stavnsbundne til deres måske udtjente el-forbrugende genstande, ligesom de ikke vil være i stand til at tilslutte de øvrige nævnte brugsgenstande.

At det skulle være tilfældet, har jeg ikke fundet dokumentation for.

I forhold til selvrisiko må jeg medgive, at det vil være rigtigst at vurdere forholdene i form af manglende virksom beskyttelsesleder til de enkelte stikkontakter som et samlet forhold.

Det samme forhold ved samme type materiel må anses for at gå igen i de forskellige rum i det oprindelige hus fra 1970, hvorfor de ved et gentagende dækningsberettigende forhold i rummene må skulle betragtes som et forhold og dermed kun en selvrisiko på 5.300 kr.

Selvfølgelig kan man i yderste konsekvens argumentere for, at en defekt ved en eksisterende beskyttelsesleder er et andet forhold end udeladt beskyttelsesleder i en nyere installation, hvor der er anvendt materiel, som er forberedt til beskyttelsesleder.

Hvis der tages udgangspunkt i, at kunden har anmeldt flere ulovlige forhold ved forskellige typer installationer såsom forfra dåser anvendt som lampeudtag, udsuger og lamper i badeværelse m.v., så vil der være tale om flere af hinanden forskellige ulovlige elinstallationer med deraf flere selvrisci til følge.

I og med de anmeldte og vurderede forhold hver især kan udbedres for en omkostning under den for en dækningsberettigende skade gældende selvrisiko, er der tale om bagatelagtige forhold, som i princippet ikke kan anmeldes og behandles under den tegnede ejerskifteforsikring jævnfør forsikringsbetingelserne punkt 14. Selvrisiko og Bagatelgrænse, stk. 14.2 Bagatelgrænse."

Af mail af 12/9 2025 fra selskabets elinstallatør til selskabet fremgår bl.a.:

"1C

§ 10.5.1 i BEK nr. 4017 af 31/12/1962

Ved anvendelse af højfølsomme fejlstrømsafbrydere (HFI-afbrydere) tillades jordelektrode og beskyttelsesleder udeladt i følgende tilfælde:

Pkt. 7 Ved ekstrabeskyttelse i boliger, butikker og kontorer i bygninger opført før 1. april 1975.

Boliger omfatter i denne forbindelse også værelser på plejehjem, kollegieværelser, hotelværelser o.l.

Tilladelsen til at udelade jordelektrode og beskyttelsesleder gælder kun for den del af installationen, der anbringes inde i boligen, butikken eller kontoret.

Derved kan vi konkludere, at det der også står i håndbogen er retvisende. Det er Sikkerhedsstyrelsens fortolkning og simplificering af gamle regler.

Reglen der først er skrevet ind i 1986 er gældende, da lempelser på regler altid gælder bagudrettet også, modsat skærper der ikke gør. Derfor er den regel også gældende for et hus bygget i 1970. Hvorfor skulle man ellers skrive en regel i 1986, som gælder huse fra før 1975 kan man spørge sig selv.

Stikkontakterne i soveværelse, stue og gang er helt sikkert ikke fra 1970, men der er bestemt heller ikke noget krav om, at udskifte el-installationen bare fordi man renoverer. Man må gerne i et

hus fra 1970 sætte nye stikkontakter. Helt frem til 28/2 2009 måtte man faktisk udskifte stikkontakter til nye med jordkontakt uden den behøvede, at være gjort aktiv med en jordledning.

2A

Jeg er enig i, at der sagtens kan have været renoveret noget i 2009. Det er formentligt bryggers, køkken og badeværelse. Og så har man udskiftet kontakter i resten af den oprindelige bygning i samme omgang. Jeg tror ikke man har gjort andet i de andre rum end, at udskifte kontakter. Man har i hvert fald ikke udskiftet installationen.

2C

Se svar til 1C

Den del af installationen, hvor jordledningen er udeladt er bygget før reglerne der krævede den trådte i kraft.

3A

Se svar til 1C

4

Jeg kunne ved selvsyn se, at de kabler der er ført rundt i køkkenet og det kabel der forsyner køkkenet i tavlen er der jordledninger i, så det er et spørgsmål om, at jorden ikke er samlet et sted. Det kan ikke koste meget at finde den manglende samling. Jeg vil mene, at 4.500 er en passende pris for fejlsøgningen. Alternativt kan der sættes et jordspyd udenfor og føres en jordledning til nærmeste tilslutningspunkt i køkkenet hvorved jorden så er aktiv. En komplet udskiftning af installationen er absolut ikke nødvendig.

5A

Se svar til 1C.

Ekstrabeskyttelse kunne udelades inde i boligen frem til 1. april 1975. Det bekræfter håndbogen også. Dette gælder også klasse I materiel.

Derfor er der intet krav til at elradiatorerne skal være tilsluttet jord.

5B

Det er helt korrekt at man kan få stød og man kan faktisk også omkomme af at røre ved fejlbehæftede brugsgenstande der ikke er tilsluttet jord. Det er meget beklageligt hvis FT har fået stød, men det ændrer ikke ved, at FT har en installation fra en tid, hvor det ikke var et krav med jord i stikkontakterne. Derfor fastholder jeg endnu, at det er en lovlig udbedring at udskifte dækslet på stikkontakterne til et uden jordkontakt.

5C

Jeg ved ikke hvad det er for en 2016 lovgivning der henvises til.

Mange argumenter i den her klage bygger på FT's misforståelse af stærkstrømsreglementet, som har givet FT den forståelse, at der var krav om beskyttelsesleder i stikkontakter i et hus fra 1970, hvilket der ikke er.

Det var tilladt frem til 28/2 2009 at installere stikkontakter med jordkontakt, hvor denne ikke var gjort aktiv af en jordledning. Så hvis FT rent faktisk har fundet ud af, at huset er renoveret i 2009,

hvilket jo sagtens kan være før førnævnte dato, så er de udførte stikkontakter heller ikke ulovlige og der behøver ikke at blive udskiftet dæksler på dem.

Som jeg husker det er det kun bryggers, badeværelse og køkken der ikke ser oprindeligt ud af den oprindelige del af bygningen. Dvs. at soveværelse, stue og gang til det sidste værelse ikke er renoverede."

Af mail af 14/11 2025 fra selskabets elinstallatør til selskabet fremgår bl.a.:

"Kompetencer, 2. & 3. afsnit

Jeg har gennemlæst hele bekendtgørelsen og det ændrer ingenting, da den gælder nye installationer. Den stiller ingen krav om etablering af jord i en gammel installation.

Som en bemærkning til 3. afsnit fandt jeg dette i bekendtgørelse 1082:

'§ 65. I en eksisterende elektrisk installation er det tilladt at etablere en separat jordelektrode uden at forbinde denne til hovedjordklemmen, hvis denne ikke findes i installationen.'

Så det er ikke ulovligt at lave et lokalt jordspyd.

Uenigheder, pkt. 1

Den mail FT har fra tidligere ejer siger intet om, hvornår renoveringen blev igangsat. Det er reglerne herfra der gælder. Men selv hvis FT har ret og det er efter 28/2 2009, så betyder det bare at stikkontakterne i de rum skal have skiftet tangenter til nogle uden jord. Det er ikke nødvendigt at etablere jord til dem, da der ikke var noget krav om det, da installationen blev lavet. Der er kun udskiftet stikkontakter omkring år 2009 og ikke lavet ny installation.

Ja jorden i køkkenet skal gøres aktiv. Enten ved at finde ud af, hvor den ikke er samlet korrekt, eller ved at etablere et lokalt jordspyd.

Uenigheder, pkt. 2

Det er korrekt at man måtte udskifte stikkontakter uden aktiv jord til stikkontakter med jordkontakt, uden at gøre denne aktiv, indtil 28/2-2009. Man har dog hele tiden måtte udvide den eksisterende installation med et par tilslutningssteder uden at skulle etablere jord til disse. Denne regel gælder stadig, med en let ændret ordlyd.

Uenigheder, pkt. 3

Jeg fastholder det samme som sidste mail du fik fra mig. For nemhedens skyld får du det lige her igen.

'§ 10.5.1 i BEK nr. 4017 af 31/12/1962

Ved anvendelse af højfølsomme fejlstrømsafbrydere (HFI-afbrydere) tillades jordelektrode og beskyttelsesleder udeladt i følgende tilfælde:

Pkt. 7 Ved ekstrabeskyttelse i boliger, butikker og kontorer i bygninger opført før 1. april 1975.

Boliger omfatter i denne forbindelse også værelser på plejehjem, kollegieværelser, hotelværelser o.l.

Tilladelsen til at udelade jordelektrode og beskyttelsesleder gælder kun for den del af installationen, der anbringes inde i boligen, butikken eller kontoret.'

Der skal ikke etableres jord. Der skal allerhøjest udskiftes tangenter til nogle uden jord i de rum, hvor der blev skiftet stikkontakter omkring 2009.

Uenigheder, pkt. 4

Det var vurderet dengang, at det ikke var nødvendigt med jord i stikkontakterne, så det var ikke nødvendigt. Se undtagelse ovenfor. Man kan aldrig helt undgå at kunne få stød af en el-installation, hvis man virkelig gerne vil. Man må specielt forvente at sikkerheden er lavere i en ældre installation, da reglerne var noget mere lempelige dengang end de er i dag. Jeg prøvede i tidligere svar at 'skære det ud i pap', at selvfølgelig er der altid en risiko med en el-installation, og at man kan omkomme var måske en overdrivelse, for når der er en fejlstrømsafbryder foran installationen, uanset om den er jordet eller ej, så vil der aldrig kunne løbe en strøm udenom installationen som er større en 30mA uden at fejlstrømsafbryderen vil slå fra. Det er den strøm man har vurderet er sikker for mennesker at blive udsat for. Så selv hvis der sad en brugsgenstand til uden jord, så ville fejlstrømsafbryderen slå fra, hvis en person fik stød. Derfor er installationen stadig sikker og derfor er den undtagelse der, med krav om, at der skal være en fejlstrømsafbryder.

Uenigheder, pkt. 5

Ja jeg fastholder både pris og udbedringsmetode. Jeg er ikke helt med på, om sagen har været forbi ankestyrelsen endnu, men så må vi se deres afgørelse omkring udskiftning af dæksler. Jeg mener fortsat det er den rigtige løsning, da det er den gamle installation fra 1970 der er inde bagved og det blot er stikkontakterne der er udskiftet. Det er rigtigt at der står at der er sat 4.500 til fejlsøgning, men da det forventes, at fejlen er en dårlig samling, skal vi ikke have ekstra for at udskifte en samlemuffe, eller hvis det skulle være en dårlig krympemuffe, så udskifter vi den.

Jeg har i hvert fald ikke skrevet noget om at neutralisere stikkontakterne, så jeg ved ikke lige hvor det kommer fra."

Af forsikringsbetingelserne fremgår bl.a.:

"14. Selvrisiko og Bagatelgrænse

14.1 Selvrisiko

Forsikringen har en selvrisiko på 5.300 kr. pr. dækningsberettigende forhold og en maksimal selvrisiko på 53.000 kr. i hele forsikringens løbetid.

14.2 Bagatelgrænse

Forhold under 5.300 kr. indgår ikke i den samlede selvrisiko og kan derfor ikke anmeldes til selskabet.

...

18. Hvad dækker forsikringen

EL

18.1

Udbedring af manglende eller nedsat funktion af elinstallationer i og på de forsikrede bygninger samt lovgiggørelse af ulovlige forhold ved sådanne installationer. Forsikringsdækning efter dette punkt forudsætter, at det ulovlige forhold forelå både på opførelses- eller udførelsestidspunktet og på tidspunktet for anmeldelse af forholdet til selskabet.

...

Skade

18.3

Udbedring af aktuelle skader samt fysiske forhold ved bygningerne, der giver nærliggende risiko for skader på de forsikrede bygninger eller bygningsdele.

Ved »skade« forstås brud, lækage, deformation, svækkelse, revnedannelse, ødelæggelse eller andre fysiske forhold i bygningen, der nedsætter bygningens værdi eller brugbarhed nævneværdigt i forhold til tilsvarende intakte bygninger af samme alder i almindelig god vedligeholdelsesstand. Manglende bygningsdele kan være en skade.

Ved »nærliggende risiko for skader« forstås, at der erfaringsmæssigt vil udvikle sig en skade, hvis der ikke sættes ind med særligt omfattende vedligeholdelsesarbejder eller andre forebyggende foranstaltninger.

...

19. Hvad dækker forsikringen ikke

Følgende er undtaget fra den under punkt 18 anførte forsikringsdækning:

...

b Bygningens funktionsforhold (planløsning, indretning m.v. og almindelig brugbarhed i øvrigt), forhold vedrørende bygningens overensstemmelse med servitutter eller lovlighed i henhold til offentligtretlige forskrifter, jf. dog punkt 18.1 og 18.2, samt æstetiske eller arkitektoniske forhold, medmindre der som følge af det pågældende forhold er sket en skade eller er nærliggende risiko for skade, jf. punkt 18.3."

Nævnet udtaler:

Den forsikrede ejendom er et fritidshus opført i 1970. Klageren overtog ejendommen den 1/8 2020. Den 1/7 2023 anmeldte klageren ulovlige elinstallationer. Klageren ønsker dækning til etablering af stikkontakter med beskyttelsesleder i spisestue, kontor og soveværelse. Klageren er utilfreds med selskabets udbedringsmetode af stikkontakter i køkken.

Det fremgår af el-eftersynsrapport af 4/6 2020, at "**Eltavle** ... Er der RCD (HFI- eller HPFI-afbryder)? *Ja* Fungerer RCD'en korrekt ved kontrolmåling? *Ja* ... **Soveværelse** ... Er der virksom beskyttelsesleder i stikkontakter og andre tilslutningssteder? *Ikke relevant* ... **Køkken** Er der virksom beskyttelsesleder i stikkontakter og andre tilslutningssteder? *Ikke relevant* ... **Stue** ... Er der virksom beskyttelsesleder i stikkontakter og andre tilslutningssteder? *Ikke relevant* ... **Dagligstue** ... Er der virksom beskyttelsesleder i stikkontakter og andre tilslutningssteder? *Ikke relevant* ... **Kontor** ... Er der virksom beskyttelsesleder i stikkontakter og andre tilslutningssteder? *Ikke relevant*".

Ankenævnet for Forsikring

53.

102962

Det fremgår af mail af 21/3 2024 fra klagerens elinstallatør, at "Da jeg sidste efterår var forbi på ... fordi opvaskemaskinen 'støder, kunne jeg ved denne lejlighed konstatere flere uregelmæssigheder ved installation ... Installationer der var lovlige på udførelstidspunktet vil stadigvæk være lovlige, men da de fleste installationer er renoveret, er det SBEi afsnit 6 der vurderes ud fra. Jeg vil ud fra gennemgangen vurdere omkostningerne til kr. 50.000,00+moms, for udbedring og fuld færdiggørelse ... Den oprindelige bolig er ifølge BBR fra 1970 Til-/ombygget i 1998/2012 ... Alle stikkontakter i samtlige rum er udført med nyt DK stik med jord. **Fejl:** I hele den oprindelige del af huset hvor der ikke er virksom jord er der monteret DK stik med jord. Dette er vildledende og ulovligt **Køkken** Nyere køkken, skønnet ombygget indenfor ca. 15år. Komfur, emhætte, køleskab og opvaskemaskine af nyere dato. **Fejl 1:** Brugsgenstande er ikke tilsluttet virksom jord. Ifølge SB6 afsnit 709.471.2 og installationsmanualer for hvidevarer skal der tilsluttes virksom jord (fastmonteret materiel klasse I). Nye DK stikkontakter. **Fejl 2:** Stikkontakter er ikke tilsluttet virksom jord og stikkontakter er ikke fordelt på to grupper som er et krav ved ombygning. **Køkken Fejl 1:** Det er i el-eftersynsrapporten angivet at der er det krævede antal stikkontakter i køkkenet men at det ikke er relevant at fordele dem på to grupper. Da køkkenet er renoveret i nyere tid skal de være fordelt på to grupper. **Fejl 2:** Der er ikke virksom jord i køkkenet, bortset fra en enkelt stikkontakt. *Det er i el-eftersynsrapporten angivet at det ikke er relevant med en virksom jordforbindelse. Dette er ikke korrekt. Der er monteret jordspyd og tavlen har jordplint. Kun den originale del af boligen er uden jord i stikkontakter mv. De ny-opførte dele af boligen har således virksom jordforbindelse. Grundet nyere til-/ombygninger er det netop relevant at der er den nævnte jordforbindelse i disse dele af boligen og dermed også i tavlen. Der er ligeledes installeret bl.a. nyere hvidevarer som kræves monteret med virksom jord".*

Det fremgår af tilbud af 30/5 2024 fra selskabets elinstallatør, at "Forhold 1: **Anmeldt forhold:** Stikkontakter i den gamle del af huset er monteret med jordkontakt. **Konstateret i rum:** 1. Sovéværelse 2. Stue 3. Kontor **Løsning:** 1. Dækslerne udskiftes til dæksler uden jordkontakt ... **Dækningsberettiget:** Forholdet er dækningsberettiget ... **Pris inkl. arbejdsløn, materialer og moms 500,- Kr.** ... Forhold 5: **Anmeldt forhold:** Komfur, emhætte og køleskab er ikke tilsluttet

en aktiv beskyttelsesleder. Stikkontakter over køkkenbordet er ikke tilsluttet en aktiv beskyttelsesleder. **Konstateret i rum:** 1. Køkken **Løsning:** 1. Det undersøges, hvorfor beskyttelseslederen ikke er aktiv. Der må være en samling, hvor den ikke er samlet videre ... **Dækningsberettiget:** Forholdet er dækningsberettiget ... **Pris inkl. arbejdsløn, materialer og moms 4.500,- Kr."**

Det fremgår af notat af 1/4 2025 fra selskabets seniortaksator, at "Jeg har noteret mig, at det forsikrede hus er et fritidshus, som er opført samt også til-/ombygget af flere omgange. Ifølge salgspræsentationen, som jeg antager er udarbejdet medio 2020, hvor tilstandsrapport og elinstallationsrapport for ejendommen ligeledes er udarbejdet, et det specifikt anført på *side 3 af 16*,

'Tag - tagrender - badeværelse - bryggers og udestue er kun ca. 9 år gammelt.' Det må være udtryk for, at øvrige bygninger og bygningsdele samt indretninger er fra før 2011. I tilstandsrapport for ejendommen har den bygningssagkyndige trukket oplysninger fra det offentlige om bygningerne på ejendommen herunder størrelse og år for opførelse ... Sommerhuset er således registreret til at være opført i 1970, mens sekundære bygninger er af nyere dato. Jævnfør *Sælgers oplysninger om ejendommen på side 13 af 18* i tilstandsrapport for ejendommen har sælger bl.a. svaret følgende ... .. I hvilken periode har du boet på ejendommen? *16 år som sommerhus og 12 år helårs* ... Har du kendskab til, at der er foretaget tilbygninger, ombygninger eller større renoveringer af bygningerne? Hvis ja, hvilke og hvornår? *ca 1997 og 2009* ... På baggrund af disse oplysninger er der ikke foretaget nogen nævneværdige forandringer i form af til- eller ombygninger herunder indvendige forandringer, siden sælger har ændret brugen af det fra fritidshus til helårsbolig. Sælger har ganske vist i 2012 rettet henvendelse til bygningsmyndighederne, idet BBR-ejermeddelelsen ikke var rettet til i overensstemmelse mellem den seneste forandring af boligarealet. Det er dog bragt i orden og kan ikke tages til indtægt for, at der er udført nævneværdige ombygninger herunder udskiftning af elinstallationen eller materiel i det oprindelige fritidshus fra 1970. Stikkontakterne er ganske vist ikke de oprindelige fra 1970, men de behøver ikke at være fra januar 2010, hvor den i byggesagen nævnte om-/tilbygning er udført/afsluttet. I øvrigt har jeg forstået, at udfordringen er i den oprindelige del af fritidshuset og ikke i de dele, der er kommet til i forlængelse af byggeansøgning fra 1996 og 2012. Udgangs-

punktet må derfor være, at det er en oprindelig elinstallation fra 1970, som helt eller delvist er blevet opdateret med nyt synligt materiel, men ikke fremføring af nyt skjult materiel f.eks. ledninger ... Det afgørende er således, om de ulovlige forhold forekommer i det oprindelige fritidshus eller i en senere tilbygning fra efter 1. april 1994. Fra den dato skal der være virksom beskyttelsesleder til stikkontakter og andre tilslutningssteder i boligen. For boliger opført før 1. april 1975, tillades beskyttelseslederen udeladt i den del af installationen, der anbringes inde i selve boligen (men ikke i fx garager, carporte, udhuse og i det fri). Desuden var det frem til den 1. juli 2019 tilladt generelt at udelade beskyttelseslederen i boliger opført før 1. april 1975. Når der er ført beskyttelsesleder frem til de oprindelige udtag i køkkenet, skal den naturligvis være virksom. Som sagen ligger oplyst, er der meddelt dækningstilsagn til fejlfinding af den uvirkssomme beskyttelsesleder. Dækningstilsagnet gælder dog ikke nye stikkontakter herunder nye stikkontakter fra diverse ombygninger eller tilbygninger, da det ikke anses for godtgjort eller dokumenteret, at der var krav herom på udførelsestidspunktet. Med hensyn til anvendelse af stikkontakter med jordkontakt (installeret eller udskiftet) uden tilslutning til en virksom beskyttelsesleder var dette lovligt frem til 28. februar 2009, hvis installationen var udført før 1. marts 1994, og der ikke var krav om fremføring af beskyttelsesleder. Som nævnt læser og forstår jeg sagen sådan, at de ulovlige forhold forekommer i det oprindelige fritidshus, og at der ikke er foretaget sådanne forandringer, at elinstallationen heri skal betragtes som en ny installation, der skal opfylde reglerne for nybyggeri. Ligeledes finder jeg det heller ikke godtgjort eller dokumenteret, at stikkontakterne med jordkontakt uden tilslutning til en virksom beskyttelsesleder er installeret eller udskiftet efter den 28. februar 2009. Kan sidstnævnte dokumenteres f.eks. gennem en produktionsdato på materiellet, så er det muligt at skifte dækslet til et med kun to huller i stedet for et med tre huller. Sælger kan jo have valgt stikkontakter med jordkontakt for at undgå at skifte stik på brugsgenstande, som fra producenten leveres med trebenet stik, eller have stikdåser liggende, som kan håndtere trebenede stik. Et andet ejerskifteforsikringsselskab har tilbudt den løsning i en sammenlignelig sag, som der blev klaget over til Ankenævnet for Forsikring, se AK 92703. I den sag var stikkontakterne med jordkontakt beviseligt installeret efter skæringsdatoen, hvorfor de var ulovlige, når de fremstod som værende med virksom beskyttelsesleder. Ankenævnet for Forsikring konkluderede i den sag, at de ikke kunne

kritisere selskabets afgørelse. På fotos fra sagen ... ses to stikkontakter, hvor der er monteret, hvad der ligner en Hybrid stikprop adapter DK eks. fra SCHUKO. De vil virke som afleder af den 'overspænding', som kunden oplever ved tæt kontakt til f.eks. en køkkenvask af stål og et el-forbrugende apparat ofte opvaskemaskinen, såfremt en beskyttelsesleder er tilsluttet, men kan også fungere, som en stikprop med plads til et trebenet stik. I forhold til brugbarheden er det min vurdering, at det ikke forholder sig som kunden skriver, herunder at det ikke skulle være lovligt at montere diverse brugsgenstande og hårde hvidevarer. Selvfølgelig er det lovligt at montere nye el-radiatorer, kølefryseskab, komfur o.l. til den eksisterende elinstallation, hvis den var lovlig på opførelses- eller udførelsestidspunktet. Hvis dette ikke skulle være lovligt, så er der i hobetal af boliger herunder ældre fritidshuse uden virksom beskyttelsesleder, fordi der ikke var lovkrav herom, hvor ejer eller bruger i givet fald vil være stavnsbundne til deres måske udtjente el-forbrugende genstande, ligesom de ikke vil være i stand til at tilslutte de øvrige nævnte brugsgenstande. At det skulle være tilfældet, har jeg ikke fundet dokumentation for. I forhold til selvrisiko må jeg medgive, at det vil være rigtigst at vurdere forholdene i form af manglende virksom beskyttelsesleder til de enkelte stikkontakter som et samlet forhold. Det samme forhold ved samme type materiel må anses for at gå igen i de forskellige rum i det oprindelige hus fra 1970, hvorfor de ved et gentagende dækningsberettigende forhold i rummene må skulle betragtes som et forhold og dermed kun en selvrisiko på 5.300 kr.".

Det fremgår af mail af 12/9 2025 fra selskabets elinstallatør, at "§ 10.5.1 i BEK nr. 4017 af 31/12/1962 Ved anvendelse af højfølsomme fejlstrømsafbrydere (HFI-afbrydere) tillades jord-elektrode og beskyttelsesleder udeladt i følgende tilfælde: Pkt. 7 Ved ekstrabeskyttelse i boliger, butikker og kontorer i bygninger opført før 1. april 1975 ... Tilladelsen til at udelade jord-elektrode og beskyttelsesleder gælder kun for den del af installationen, der anbringes inde i boligen, butikken eller kontoret. Derved kan vi konkludere, at det der også står i håndbogen er retvisende. Det er Sikkerhedsstyrelsens fortolkning og simplificering af gamle regler. Reglen der først er skrevet ind i 1986 ér gældende, da lempelser på regler altid gælder bagudrettet også, modsat skærper der ikke gør. Derfor er den regel også gældende for et hus bygget i 1970 ... Stikkontakterne i soveværelse, stue og gang er helt sikkert ikke fra 1970, men der er bestemt

heller ikke noget krav om, at udskifte el-installationen bare fordi man renoverer. Man må gerne i et hus fra 1970 sætte nye stikkontakter. Helt frem til 28/2 2009 måtte man faktisk udskifte stikkontakter til nye med jordkontakt uden den behøvede, at være gjort aktiv med en jordledning ... Jeg er enig i, at der sagtens kan have været renoveret noget i 2009. Det er formentligt bryggers, køkken og badeværelse. Og så har man udskiftet kontakter i resten af den oprindelige bygning i samme omgang. Jeg tror ikke man har gjort andet i de andre rum end, at udskifte kontakter. Man har i hvert fald ikke udskiftet installationen ... Den del af installationen, hvor jordledningen er udeladt er bygget før reglerne der krævede den trådte i kraft ... Jeg kunne ved selvsyn se, at de kabler der er ført rundt i køkkenet og det kabel der forsyner køkkenet i tavlen er der jordledninger i, så det er et spørgsmål om, at jorden ikke er samlet et sted. Det kan ikke koste meget at finde den manglende samling. Jeg vil mene, at 4.500 er en passende pris for fejlsøgningen. Alternativt kan der sættes et jordspyd udenfor og føres en jordledning til nærmeste tilslutningspunkt i køkkenet hvorved jorden så er aktiv. En komplet udskiftning af installationen er absolut ikke nødvendig ... Ekstrabeskyttelse kunne udelades inde i boligen frem til 1. april 1975. Det bekræfter håndbogen også. Dette gælder også klasse I materiel. Derfor er der intet krav til at elradiatorerne skal være tilsluttet jord ... Det er meget beklageligt hvis FT har fået stød, men det ændrer ikke ved, at FT har en installation fra en tid, hvor det ikke var et krav med jord i stikkontakterne. Derfor fastholder jeg endnu, at det er en lovlig udbedring at udskifte dækslet på stikkontakterne til et uden jordkontakt ... Mange argumenter i den her klage bygger på FT's misforståelse af stærkstrømsreglementet, som har givet FT den forståelse, at der var krav om beskyttelsesleder i stikkontakter i et hus fra 1970, hvilket der ikke er. Det var tilladt frem til 28/2 2009 at installere stikkontakter med jordkontakt, hvor denne ikke var gjort aktiv af en jordledning. Så hvis FT rent faktisk har fundet ud af, at huset er renoveret i 2009, hvilket jo sagtens kan være før førnævnte dato, så er de udførte stikkontakter heller ikke ulovlige og der behøver ikke at blive udskiftet dæksler på dem".

Det fremgår af mail af 14/11 2025 fra selskabets elinstallatør, at "selv hvis FT har ret og det er efter 28/2 2009, så betyder det bare at stikkontakterne i de rum skal have skiftet tangenter til nogle uden jord. Det er ikke nødvendigt at etablere jord til dem, da der ikke var noget krav om

det, da installationen blev lavet. Der er kun udskiftet stikkontakter omkring år 2009 og ikke lavet ny installation. Ja jorden i køkkenet skal gøres aktiv. Enten ved at finde ud af, hvor den ikke er samlet korrekt, eller ved at etablere et lokalt jordspyd ... Det er korrekt at man måtte udskifte stikkontakter uden aktiv jord til stikkontakter med jordkontakt, uden at gøre denne aktiv, indtil 28/2-2009. Man har dog hele tiden måtte udvide den eksisterende installation med et par tilslutningssteder uden at skulle etablere jord til disse. Denne regel gælder stadig, med en let ændret ordlyd ... '§ 10.5.1 i BEK nr. 4017 af 31/12/1962 Ved anvendelse af højfølsomme fejlstrømsafbrydere (HFI-afbrydere) tillades jordelektrode og beskyttelsesleder udeladt i følgende tilfælde: Pkt. 7 Ved ekstrabeskyttelse i boliger, butikker og kontorer i bygninger opført før 1. april 1975 ... Tilladelsen til at udelade jordelektrode og beskyttelsesleder gælder kun for den del af installationen, der anbringes inde i boligen, butikken eller kontoret.' Der skal ikke etableres jord. Der skal allerhøjst udskiftes tangenter til nogle uden jord i de rum, hvor der blev skiftet stikkontakter omkring 2009 ... Man må specielt forvente at sikkerheden er lavere i en ældre installation, da reglerne var noget mere lempelige dengang end de er i dag ... når der er en fejlstrømsafbryder foran installationen, uanset om den er jordet eller ej, så vil der aldrig kunne løbe en strøm udenom installationen som er større en 30mA uden at fejlstrømsafbryderen vil slå fra. Det er den strøm man har vurderet er sikker for mennesker at blive udsat for. Så selv hvis der sad en brugsgenstand til uden jord, så ville fejlstrømsafbryderen slå fra, hvis en person fik stød. Derfor er installationen stadig sikker og derfor er den undtagelse der, med krav om, at der skal være en fejlstrømsafbryder ... Ja jeg fastholder både pris og udbedringsmetode ... Jeg mener fortsat det er den rigtige løsning, da det er den gamle installation fra 1970 der er inde bagved og det blot er stikkontakterne der er udskiftet. Det er rigtigt at der står at der er sat 4.500 til fejlsøgning, men da det forventes, at fejlen er en dårlig samling, skal vi ikke have ekstra for at udskifte en samlemuffe, eller hvis det skulle være en dårlig krympemuffe, så udskifter vi den".

Det fremgår af forsikringsbetingelserne, at "Forsikringen har en selvrisiko på 5.300 kr. pr. dækningsberettigende forhold ... Forhold under 5.300 kr. indgår ikke i den samlede selvrisiko og kan derfor ikke anmeldes til selskabet ... **18. Hvad dækker forsikringen EL 18.1** Udbedring af mang-

lende eller nedsat funktion af elinstallationer i og på de forsikrede bygninger samt lovliggørelse af ulovlige forhold ved sådanne installationer. Forsikringsdækning efter dette punkt forudsætter, at det ulovlige forhold forelå både på opførelses- eller udførelsestidspunktet og på tidspunktet for anmeldelse af forholdet til selskabet ... **Skade 18.3** Udbedring af aktuelle skader samt fysiske forhold ved bygningerne, der giver nærliggende risiko for skader på de forsikrede bygninger eller bygningsdele. Ved 'skade' forstås brud, lækage, deformation, svækkelse, revnedannelse, ødelæggelse eller andre fysiske forhold i bygningen, der nedsætter bygningens værdi eller brugbarhed nævneværdigt i forhold til tilsvarende intakte bygninger af samme alder i almindelig god vedligeholdelsesstand. Manglende bygningsdele kan være en skade. Ved 'nærliggende risiko for skader' forstås, at der erfaringsmæssigt vil udvikle sig en skade, hvis der ikke sættes ind med særligt omfattende vedligeholdelsesarbejder eller andre forebyggende foranstaltninger ... **19. Hvad dækker forsikringen ikke** ... Bygningens funktionsforhold (planløsning, indretning m.v. og almindelig brugbarhed i øvrigt), forhold vedrørende bygningens overensstemmelse med servitutter eller lovlighed i henhold til offentligretlige forskrifter, jf. dog punkt 18.1 og 18.2, samt æstetiske eller arkitektoniske forhold, medmindre der som følge af det pågældende forhold er sket en skade eller er nærliggende risiko for skade, jf. punkt 18.3".

Nævnet lægger til grund, at tvisten for nævnet ikke vedrører, om der skal betales eller flere selvrisci. Nævnet henviser til, at det fremgår af selskabets brev af 15/7 2025 til nævnet, at "manglende beskyttelsesleder er udtryk for samme skadeårsag, hvorfor der alene beregnes en selvrisiko for udbedring af dette". Det fremgår af klagerens brev af 19/10 2025 til nævnet, at "Jeg bemærker, at Gjensidige allerede har bekræftet i høringsvar 1 og 2, at manglende beskyttelsesleder er udtryk for samme skadeårsag, hvorfor der alene beregnes én selvrisiko. Tvisten vedrører derfor udelukkende dækningsspørgsmålet".

Nævnet bemærker, at det ikke har forholdt sig til spørgsmålet, om hvilket antal stikkontakter klagen vedrører. Nævnet henviser til, at det fremgår af klagerens brev af 22/1 2025 til nævnet, at "I klagen omtales de anmeldte forhold 1 og 5". Det fremgår af selskabets brev af 7/4 2025 til nævnet, at "Klager nævner 15 stikkontakter inkl./ekskl. skur/anneks. Vi har modtaget anmel-

delse for ni stikkontakter i den oprindelse del af fritidshuset fra 1970. Det er alene disse, som har været realitetsbehandlet. Vi skal opfordre klager til at anmelde de resterende seks stikkontakter til skadeafdelingen, hvorefter vi vil realitetsbehandle disse". Det fremgår af klagerens brev af 7/5 2025 til nævnet, at "Det faktiske antal stikkontakter bør optælles i forbindelse med en eventuel prissætning, hvis nævnets afgørelse er positiv".

Nævnet bemærker videre, at det er klageren, som skal bevise rigtigheden og størrelsen af sit krav.

Stikkontakter i spisestue, kontor og soveværelse (forhold 1)

Klageren har anført, at en del af de elektriske installationer i ejendommen lider af systemiske fejl i form af manglende beskyttelsesledere (jord), at forholdet udgør en funktionsmangel, da stikkontakterne ikke kan anvendes til typiske klasse I-apparater uden risiko for stød, at forholdet udgør en ulovlighed, idet både Stærkstrømsreglementet af 1962 og Installationsbekendtgørelsen af 2009 kræver korrekt jordforbindelse, og at forholdet tillige udgør en sikkerhedsrisiko. Klageren har anført, at brug af ikke jordede klasse I brugsgenstande kan medføre "snurrende fingre", hvilket åbenlyst betyder, at kroppen udsættes for elektrisk strøm. Klageren har anført, at den relevante ombygning af fritidshuset fandt sted i 2010 og blev myndighedsgodkendt i 2012/2013. Det beviser, at installationerne falder under installationskrav fra 1994 henholdsvis 2009, og de er dermed klart omfattet af kravet om aktiv jordforbindelse. Klageren har anført, at der er funktionsmangler, fordi stikkontakterne ikke er udført med jordleder, hvilket forhindrer lovlig og sikker anvendelse af stikkontakterne med almindelig klasse I materiel. Klageren har anført, at den afgørende forskel til nævnets sag 92703 er, at den primært omhandler lovliggørelse efter en angivelig gennemgribende renovering, mens denne udover lovliggørelse også omhandler funktionsmangler i forbindelse med en ombygning i 2009/2010. Klageren har anført, at der var krav til beskyttelsesledere i de originale stikkontakter i et hus opført i 1970. Klageren har anført, at det forhold, at kravet siden blev ophævet, medførte ikke, at eksisterende kabler skulle fjernes og erstattes med nye kabler uden beskyttelsesleder. Derfor kan stikkontakter uden jord i et hus fra 1970 kun forventes, hvis der er foretaget nye installationer eller væsentli-

ge ændringer af de eksisterende installationer i perioden fra 1/1 1986 til 28/2 2009. Klageren har anført, at fra 1/4 1994 skal der være virksom beskyttelsesleder til stikkontakter og andre tilslutningssteder i boligen, jf. seniortaksators konstatering af, at "det afgørende således [er], om de ulovlige forhold forekommer i det oprindelige fritidshus eller i en senere tilbygning fra efter 1. april 1994". Klageren har anført, at hvis brugsanvisningen for transportabelt elektrisk materiel i klasse I kræver virksom jord, skal stikkontakten være med virksom jord, da tilslutning ellers er ulovlig. Klageren har anført, at det er utilstrækkeligt at afvise kravet som "bristede forventningshensyn", idet hun ikke lovligt kan anvende elinstallationer til elektriske klasse I materiel, såvel fastmonterede som transportable varianter. Klageren har anført, at udbedring kræver ny kabelføring og tilslutning i tavlen og ikke blot udskiftning af plastdæksler. Selskabets forslag om at "neutralisere" udtagene ved at fjerne jordhuller lovliggør ikke installationerne, som fortsat ikke opfylder gældende regler på udførelsestidspunktet.

Selskabet har anført, at der er meddelt dækning til lovliggørelse af stikkontakter ved udskiftning af dæksel med to i stedet for 3 huller. Afmontering samt montering af nyt dæksel kan udføres på få minutter, hvorfor lovliggørelse kan udføres til et beløb svarende til 500 kr. Selskabet har anført, at der ikke var krav om beskyttelsesleder på tidspunktet for bygningens opførelsen i 1970 eller i dag. Selskabet har anført, at klageren ikke har godtgjort, at der var særlige krav til beskyttelsesleder i almindelige beboelsesrum i et fritidshus opført i 1970. Selskabet har anført, at BEK nr. 4017 af 31/12/1962 om Stærkstrømsreglementet, afd. B, afsnit 10 Ekstrabeskyttelse i installationer, kapitel 15 med § 15.5.4, alene regulerer 'ledninger med ekstrabeskyttelse'. Selskabet har anført, at BR 66 ikke indeholder særlige bestemmelser eller henvisning til forhold om fritidshuses elinstallationer. Selskabet har anført, at lovliggørelse vil bestå i at tilbageføre stikkontakter til sin faktiske og korrekte form ved at skifte dækslet til et dæksel med 2 indstikshuller. Stikkontakterne vil herefter være lovlige og fuldt funktionsdygtige og kan anvendes på en måde og i et omfang, som man sædvanligt og med rette kan forvente benyttet i et soveværelse, spisestue og kontor på samme måde som i andre sammenlignelige fritidshuse. Selskabet har anført, at stikkontakternes funktionalitet ikke vil være nedsat eller for den sags skyld begrænset i forhold til andre tilsvarende fritidshuse. Selskabet har anført, at det fremgår af el-

installationsrapporten, at beskyttelsesleder ikke er relevant for kontor, soveværelse, køkken og dagligstue svarende til den oprindelige del af fritidshuset fra 1970. Anmærkningerne er udtryk for, at der i 1970 ikke var krav om jordstik/aktive beskyttelsesleder i stikkontakter. Selskabet har anført, at det fremgår af el-installationsrapporten, at der er etableret RCD (HFI eller HPFI), som er kontrolleret. Selskabet har anført, at det forhold, at klageren oplever funktionelle mangler, fordi hun ikke kan anvende elektriske forbrugsapparater af sikkerhedshensyn, fordi producenten anbefaler jordstik, er hverken udtryk for, at stikkontakten i fritidsboligen har funktionsmangler eller er ulovlig, jf. forsikringsbetingelsernes punkt 18.1. Forholdet er heller ikke dækningsberettigende i forhold til skadebegrebet i forsikringsbetingelserne punkt 18.3, da forholdet alene beror på klagerens eget ønske om at vende en bestemt forbrugsgenstand og ikke selve elinstallationen. Selskabet har anført, at klageren ikke har bevist, at den oprindelige del af fritidshuset, som bl.a. indeholder køkken, spisestue, kontor og soveværelse, har gennemgået en ombygning, hverken i 2001, 2007 eller 2009, af et omfang, som kan medføre, at nyere krav til udførelsen af elinstallationer til stikkontakter skal udføres med beskyttelsesleder. Klagerens bemærkninger beror på egne teser og tegninger uden dokumentation.

Efter en gennemgang af sagen finder nævnet, at klageren ikke har bevist, at udbedringsomkostningerne efter forsikringsbetingelserne overstiger selvriskoen.

Nævnet har blandt andet lagt vægt på, at selskabet har anvist, at udbedring kan foretages ved at udskifte kontakternes dæksler til dæksler uden jordkontakt, og at klageren ikke har godtgjort, at selskabets løsning vil indebære ulemper eller forringelser af ejendommen, som går ud over, hvad hun med rimelighed må tåle. Nævnet finder ikke grundlag for at kritisere den af selskabet anviste udbedringsmetode. Nævnet henviser til sag 92703 og til, at selskabets elinstallatør har vurderet, at det vil koste 500 kr. at udskifte til dæksler uden jordkontakt, og at selskabet har oplyst, at det kan udføres på "få minutter". Nævnet bemærker, at det fremgår af forsikringsbetingelserne, at "Forsikringen har en selvrisiko på 5.300 kr. pr. dækningsberettigende forhold", og at "Forhold under 5.300 kr. indgår ikke i den samlede selvrisiko og kan derfor ikke anmeldes til selskabet".

Nævnet har også vægt på, at ejendommen er udført med RCD (HFI-, HPFI- eller fejlstrømsafbryder) beskyttelse, og at klageren ikke har bevist, at selskabets udbedringsmetode indebærer sikkerhedsmæssige mangler.

Nævnet har tillige lagt vægt på, at det fremgår af mail af 14/11 2025 fra selskabets elinstallatør, at "det er den gamle installation fra 1970 der er inde bagved og det blot er stikkontakterne der er udskiftet".

Nævnet har herudover lagt vægt på, at klageren ikke har godtgjort, at der var særlige krav til beskyttelsesleder i almindelige beboelsesrum i et fritidshus opført i 1970. Nævnet bemærker, at BEK nr. 4017 af 31/12/1962 om Stærkstrømsreglementet, afd. B, afsnit 10 Ekstrabeskyttelse i installationer, kapitel 15 med § 15.5.4, alene regulerer "ledninger med ekstrabeskyttelse", ligesom BR 66 ikke indeholder særlige bestemmelser eller henvisning til forhold om fritidshuses elinstallationer. Nævnet bemærker, at klageren ikke har godtgjort, at spisestue, kontor og soveværelse, er blevet ombygget i et omfang, der kan føre til, at senere bestemmelser om elinstallationer skal overholdes. Ligeledes har klageren ikke godtgjort, at elinstallationer i spisestue, kontor og soveværelse er blevet udskiftet.

Stikkontakter i køkken (forhold 5)

Klageren har anført, at der på baggrund af væsentlig renovering af køkkenet og tilstedeværelsen af nyere kabler i køkkenområdet er et uomgængeligt behov for fuld retablering af virksomme beskyttelsesledere i alle stikkontakter i køkkenområdet. Klageren har anført, at reglerne om beskyttelsesleder skal overholdes i de dele af installationen, der er ændret eller etableret i forbindelse med renoveringerne/ombygningerne. Klageren har anført, at det opgjorte beløb på 4.500 kr. er utilstrækkeligt, da det efter selskabets eget udsagn kun dækker fejlsøgning og ikke den faktiske udbedring.

Selskabet har anført, at forholdet er anerkendt som dækningsberettigende. Netværkshåndværker har konstateret, at der er udført beskyttelsesleder, som ikke er aktiv. Der skal derfor ske fejlfinding af årsag til, at beskyttelsesleder ikke er virksom, og fejlen skal udbedres, så beskyttelseslederen bliver aktiv. Netværkshåndværker kan udføre dette for 4.500 kr., hvorfor forholdet henhører under den policemæssige selvrisko og dermed policens bagatelgrænse, jf. forsikringsbetingelsernes punkt 14.2. Selskabet har anført, at stikkontakter i køkken vil være lovlige efter tilbudt udbedring, ligesom de allerede er i spisestue, kontor og soveværelse. Selskabet har anført, at der ikke er grundlag for at antage, at køkkenet har gennemgået en gennemgribende renovering, som også omfattede de faste elektriske installationer. Der er heller ikke grundlag for at antage, at køkkenet var nærmere involveret i de arbejder, som blev udført i 2009, herunder at sælger skulle have valgt at opdatere elinstallationerne i forbindelse med den nye tagtagbelægning.

Nævnet finder, at klageren ikke har godtgjort, at den af selskabet anviste udbedringsmetode af stikkontakter i køkkenet, er utilstrækkelig efter forsikringsbetingelserne.

Nævnet har blandt andet lagt vægt på, at det fremgår af selskabets brev af 15/7 2025 til nævnet, at selskabet har anerkendt forholdet som dækningsberettigende. Det fremgår, at "der er udført beskyttelsesleder i køkkenet, men at disse ikke er aktive. Der skal derfor ske fejlfinding af årsag til, at beskyttelsesleder ikke er virksom, og fejlen skal udbedres, så beskyttelseslederen bliver aktiv".

Nævnet har også lagt vægt på, at det fremgår af mail af 12/9 2025 fra selskabets elinstallatør, at "Jeg kunne ved selvsyn se, at de kabler der er ført rundt i køkkenet og det kabel der forsyner køkkenet i tavlen er der jordledninger i, så det er et spørgsmål om, at jorden ikke er samlet et sted. Det kan ikke koste meget at finde den manglende samling. Jeg vil mene, at 4.500 er en passende pris for fejlsøgningen. Alternativt kan der sættes et jordspyd udenfor og føres en jordledning til nærmeste tilslutningspunkt i køkkenet hvorved jorden så er aktiv. En komplet udskiftning af installationen er absolut ikke nødvendig". Det fremgår af mail af 14/11 2025 fra sel-

Ankenævnet for Forsikring

65.

102962

skabets elinstallatør, at "Det er rigtigt at der står at der er sat 4.500 til fejlsøgning, men da det forventes, at fejlen er en dårlig samling, skal vi ikke have ekstra for at udskifte en samlemuffe, eller hvis det skulle være en dårlig krympemuffe, så udskifter vi den".

Nævnet bemærker herudover, at det fremgår af forsikringsbetingelserne, at "Forsikringen har en selvrisiko på 5.300 kr. pr. dækningsberettigende forhold", og at "Forhold under 5.300 kr. indgår ikke i den samlede selvrisiko og kan derfor ikke anmeldes til selskabet".

Udgifter til rådgiver

Henset til sagens udfald og karakter finder nævnet, at der ikke er grundlag for at pålægge selskabet at dække klagerens udgifter til rådgivning.

Det, som klageren i øvrigt har anført, kan ikke føre til andet resultat.

Som følge heraf

b e s t e m m e s :

Klageren får ikke medhold.

Peter Thønnings